

MAGYAR HÍRADÓK

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

* KERESZTÉNY NAPILAP *

IX. évfolyam, 281 (2565) szám.

Vasárnapi szám

Nagyvárad, 1940 december 28

Az igazi győzelem

Az 1940-ik esztendő utolsó vasárnapjához érkezünk. A nagy változások éve annyi viharos és soktartalmu hétköznapi után készül az elmúlásra, hogy új esztendőnek adja át a helyét. Olyan új esztendőnek, mely az előbbinek az eseményeiből nő tovább. Ezek az események világviszonylatban súlyosak és korszakfordító mélységűek voltak, de még teljes döntéshez nem vezettek. Mindazonáltal kialakították a szembenálló erőcsoportosulások körvonalait, s a küzdelemben álló hatalmi irányok is körülbelül egyforma erővel kiéleződtek.

Minden nép társadalmának a nagy világesztendő hatására áll. És a jövő alakulása már mindinkább attól fog függeni, hogy a népek milyen szívóssággal tudják magukat ebben a feszültségben megtartani. Mindenestre a harcterek teljesítményei is sokat számítanak, de a harctéri győzelmek még nem elegendők, s véglegesen nem tudják eldönteni sehol azt, hogy milyen irányban kell létrejönnie és megalapozódnia a béke rendjének. Láttuk az 1914—1918-iki világháború után is, hogy harctéri győzelmek és kimerültségek nyomán csak látszatbéke állott elő, de igazi béke lenni nem tudott. A mostani világháborús állapot a népek elintézetlen életkérdéseinek a kirobbanása.

A jövő alakulásának várható irányait az új világháború küzdelmei immár eléggé sejtetik. Olyan szellemi magaslaton, amilyen a pápa trónusa, karácsonykor elhangzott egy felvilágosító szöveg, mely szenvedélymentes tájékoztatást ad a világ új esztendeje felől. Erdemes újra és újra átolvasni, amit XII. Pius pápa ennek az új rednek a legfőbb követelményeiről mondott. Ime, az az öt pont, melyben a Szentatya összegezte, hogy a háborús győzelmek helyett mi-féle eszményi győzelmeknek kell elkövetkezniük:

1. Győzelem a népek közötti gyűlölet fölött.
2. Győzelem a kölcsönös bizalmatlanság fölött.
3. Győzelem amaz elv fölött, mely a hasznosságot teszi a jog alapjává.
4. A világgazdaság terén fennálló túlságosan éles aránytalanságok megszüntetése, hogy valamennyi államnak megadják a megfelelő életlehetőségeket.
5. Győzelem az önzés fölött. Az önzés helyébe őszinte szolidaritásnak és baráti együttműködésnek kell lépnie.

Az ötödik pont valami olyan, mintha boltívelő összegezés volna a földi bajok részletes megoldásai között. A különböző nagypolitikák-nak is megvan a maguk önzése, mely százados hagyományú nemzeti hiúságokból gyűlt össze. Ebből engedni kell, s akár állóharcokká merednek az ellenfelek szembenállása, akár harctechnikai győzelmek állanak elő, mindenképpen megfontolásoknak kell jönniük, melyek az egymás érdekei méltánylását foglalják magukban. A Szentatya konkrétul is rámutatott, hogy a világgazdaság terén meg kell szüntetni a túlságosan éles aránytalanságokat. Ez a követelmény már a világ legelismertebb erkölcsi tekintélyének az ítélete afelől, hogy az ellenfelek közül a túlzott anyagi hatalomban levőknek nincs igazuk, s nekik kell többet engedniük a

Eden első megbeszélése a szovjet nagykövettel

Az angol-szovjet viszony javításáról volt szó
Eden a török követet is fogadta
Titokzatos katonai értekezletre készülnek Londonban

Belgrádból jelentik: (Mai Nap). A *Politika* londoni jelentése szerint az angol külügyminisztériumban tegnap este *Eden* és *Majszky* szovjet nagykövet első ízben tanácskoztak. A tárgyalás igen barátságos légkörben folyt és annak csak általános előkészítő jellege volt. *Eden* meghallgatta *Majszky*-t, aki rámutatott a nehézségekre, amelyek a két ország közötti jó viszony kialakulását akadályozzák. *Eden* főként a távolkeleti helyzetet vetette fel. Egyetértettek *Majszky*-val abban, hogy a kínai kormányt továbbra is támogatni kell.

Ugyancsak a *Politika* londoni jelentése szerint ottani politikai körökben nagy megelégedéssel vették tudomásul, hogy *Eden* fogadta *Rüstü Arras* török követet. Ő volt az első külföldi diplomata, aki érintkezésbe ke-

rült az új angol külügyminiszterrel. Utána fogadta a külügyminiszter *Majszky*-t.

A szőszegő dominiumok

Rómából jelentik: (Stefani). A *Popolo di Roma* szerint titokzatos katonai értekezletre készülnek Londonban a különféle dominiumok részvételével. Az értekezlet tulajdonképpen oka, hogy a dominiumok katonai segítséget és különösen hadianyagot ígértek, amely azonban nem érkezett meg.

Kiemeli a lap, hogy Anglia minden erejét össze akarja szedni. Jellemző azonban, hogy a dominiumok sem tartják meg ígéreteiket a repülőgép- és pilótaszállítás tekintetében. Ez az értesülés újabb jele a brit birodalom végzetes bomlási folyamatának, mely e háború alatt feltétlenül be fog következni.

A kölni dóm és a római Szent Péter templom bombázására buzdít egy anglikán lelkész

Belgrádból jelentik: A *Politika* római jelentése szerint az olasz sajtó a legnagyobb felháborodással ír a *Daily Mailben* megjelent cikkről, melyben egy anglikán lelkész felszólította az angol kormányt, hogy ne sajnálja a németeket, bombáztassa nyugodtan a kölni dómot és a római Szent Péter templomot.

Newyorkból jelentik: (Német Távirati Iroda). Az Egyesült Államoknak idegen háborúban való részvétele ellen alakult liga elnöke állástfoglalt azzal a levéllel szemben, melyet Északamerika kiválóságai intéztek *Rooseweld*-hez. A liga elnöke annak a véleményének adott kifejezést, hogy az ilyenfajta ajánlatok becsempészhetik Amerikát a háborúba.

Newyorkból jelentik: Hivatalos közlés szerint az Egyesült Államok 1940-ben 1500 repülőgépet szállított Angliának és ötszázat Kanadának.

Komoly figyelmeztetés Amerika felé

Berlinből jelentik: Politikai körökben igen nagy figyelmet keltettek azok a hírek, melyek szerint *Rooseweld* meg akarja változtatni az amerikai semlegességi törvényt, úgy, hogy *Irország* ne essék bele a háborús övezet-

be. A lapok a legélesebben bírálják *Rooseweld* tervét és nyomatékosan hangsúlyozzák, hogy rövid idő alatt ez már a második ilyen kísérlet. A *Berliner Börsenzeitung*, a külügyminisztérium lapja, egyszerre két cikkben is foglalkozik a kérdéssel, felsorolva, hogy a kanadai repülőgépszállítással továbbá a hadianyagkölcsönzéssel Amerika megsérti semlegességét és megszegte a nemzetközi jogot. A legutóbbi, *Irországgal* kapcsolatos terve pedig egyenesen azt a szándékot mutatja, hogy amerikai kereskedelmi hajókat Anglia rendelkezésére bocsát. Mindezeknek a törekvéseknek az a céljuk, hogy segítséget nyújtsanak az egyik hadviselőnek. Németország azonban — folytatja a *Berliner Börsenzeitung* — a legnagyobb figyelemmel kíséri ezeket a fáradozásokat. Németország álláspontja Anglia ellen „totálisi blokádban” gyökeredzik. Azok az intelmek, amelyeket *Berlin* a blokáddal érintett területek kijelölésekor a nemzetközi hajózáshoz intézett, minden állam hajójának szólt és akármilyen hajó jelenik meg a veszélyes vizen, háborús cselekedetnek teszi ki magát. Tekintve, hogy *Rooseweld* terve *Irországról* szól, a *berlini* lapok felvetik azt a kérdést, milyen válasz várható az írek részéről?

világra ráterhelődött önzésükből.

A világvonatkozásokból alászállva, az egyes embernek; a magunk népének és társadalmának is intelmet adott a pápa szava. Kísérjük meg csak azt, hogy az elsodort világírányító követelményeket az egyszerűbb, vagy kisebb körü életviszonyokra alkalmazzuk. A szövevényes életkérdések megoldása ugyanis mindig az, hogy a szövevényeket alkotó elemekre kell bontani. Ilyen legegyszerűbb alkotó elem az egyén és annak egyszerű, természetes közös-

sége: a család, a rokonság, a helyi társadalom, az egysorsú nép élete. Ha ezekben megszűnik a gyűlölet, a bizalmatlanság, a haszonhajhász jogigénylés, a tulajdonságok ellentéte és az önzés, — akkor a világháború feszültsége is fel fog oldódni. A mostani világháború ennek a megfontolására, az ezért való magukbaszállásra kényszeríti az embereket.

Az önmagunk fölötti győzelem felé haladunk.

Dr. Paál Árpád

Telefon: 18-01.

Belvárosi Mozgó

Telefon: 18-01.

Minden nő megtanul hódítani ha megnézi a

Sok hühhó Emmiért

című filmet. — A férjfogás magaskoláját mutatja be Szelezky Zita. A nagy siker részesei Jávör Pál és Csörtös Gyula.

Valt Disney színes trükkfilmje: **Egy róka, sok móka**. — Ajánlatos jegyekről előre gondoskodni.

Ünnepek után

Irta: dr Géresy Léber János

Az éjjeli harangzó itt cseng még a fülünkben; a betlehemi jászol ott áll még a templom mellékhajójában; imafoszlányzsong még az ajkunkon, mint kövel megdobott tó vizének utolsó gyűrűzése s az ünnep bangulata édes, meleg, puha pólyaként borul a lelkünkre, — de lábunk már az élet rögös, szürke gyalogútját futja s kezünkben a munka szerszáma ridég hétköznapi komor ütemére lendül. Néhány nap, néhány óra csupán és semmi sem marad vissza bennünk az ünnep valóságából. Letépjük a naptár karácsonyi jelző lapját; összegyűrjük a markunkban és eldobjuk. Számmunkra ezzel elment az ünnep s bezárult vele a karácsonyi ünnepkör is.

Pedig milyen másképpen indult minden! Hogy erősködünk, hogy fogadkoztunk — befelé magunknak és kifelé másnak is, — hogy megmaradunk „karácsonyi ember”-nek az ünnepek után is. Hogy jók leszünk és szelídek. Adakozók és békeségek. Vidámak és engedelmesekek. Amilyennek hittük, láttuk, vallottuk és viseltük magunkat az alatt a 3—4 nap alatt. Mert hiába tagadják a cinikusok: van karácsonyi ember! Ott szaladgál a szent este délutánján a havas utcákon; ott leskelődik a kirkatok előtt; ott szorong a zsúfolt üzletben: öreg és fiatal, férfi és nő, szegény és gazdag, hívő és hitetlen egyaránt. Egy érzés tölti be csupán: szeret... Egy vágy üzi és hajszolja: örömet okozni, boldogságot szerezni másoknak...!

Karácsonykor roppant változás megy végbe az emberi lélekben. A rossz ember megjavul. A szívtelen szívés lesz. A zsugori adakozó vá válik. A szomorú ember megvidámul. A szegény gazdagnak érzi magát. És a könny kacagásban olvad fel...! Mert Karácsony nemcsak a Béke és Szeretet, hanem az öröm és boldogság ünnepe is.

Miért van az mégis, hogy csak 3—4 napig tart az egész? Hogy a naptári ünnep elmúltával az ember megint visszavedlik régi bőrébe...? Rosszaság, bűn; zsugoriság és szárazlelkűség miért uralkodik el újból az egyidőre megjavult, megszépült és megszentült embereken...?

Mert a mai ember nem tudja még: nem látja és nem is érti teljesen: mi mindent köszönhet ő a mai értelemben, mai maga számára is az első Karácsonynak.

Köszönheti neki elsősorban, hogy emberré lett. Karácsony előtt nem volt „ember”. Ezt a szót, hogy „ember”, igazán nem is ismerték. Voltak királyok és alattvalók; hadvezérek és katonák; zsarnokok és elnyomottak; urak és rabszolgák; tudós papok és tudatlan barmok, földijavakban dúskáló, gyönyörökben kéjgő tízezrek s a nyomor posványában vergődő feregmilliók... De „ember” nem volt! S aki magát annak érezte — néhány kiválasztott egyén csupán — gondoljunk csak egyre: Sokratesre; mennyt kellett, hogy szenvedjen...! Mennyi gúnyt, üldöztetést, megköpösést kellett kiállnia, hogy végül is méregpohárral kezében öngyilkosként terüljön el egy piszkos höltnön hideg kőköcsön...!

Jött az első Karácsony, megszületett Jézus és megváltozott minden. Emberré lett az ember. Fellégett a trónok lépcsőjére, leszállt

a rabszolgák büzös odújába. Megfogta Caesar és Servulus kezét és így szólott hozzájuk: Te Caesar és te Servulus, nézz rám és nézz önmagadra: te több vagy mint király és több vagy mint rabszolga...! Több vagy kenyérnél, aranynál, kincsnel és hibornál; több vagy a virágnál, napfénynél, csillagnál; több vagy egymagadban mindennél, amit Isten a világra teremtett...! Mert te ember vagy. Isten képe és hasonmása. Az Ő fia és az én barátom...!

Krisztus előtt egy néhány embert avatott a balga, bűnös emberi hit, a megfizetett emberi képzelget — istenne... Krisztusban maga az Isten lett emberré... Hogy felmagasztalja, Magához emelje őt...

De köszönhetünk még mást is az első Karácsonynak. A legnagyobb kincset és leghathatósabb erőt ezen a világon: a szeretetet. Ami egyedül tudja megszépíteni, megédesíteni az életet s egyedül képes egyensúlyban tartani a világot. Krisztus előtt ismeretlen fogalom volt a szeretet. Istenuktól félték, vagy pajtáskodtak vele az emberek. Gyermeküket alkatt és életrevalóság szerint válogatták, s amelyik nem felelt meg ezeknek a szempontoknak, azt kitépték a Taygetosz szikláira, hogy elpusztuljon... Midenki csak annyit ért, amennyit dolgozott és addig élhetett a családban, amíg annak hasznára volt... Az öregeket meafójtották, vagy letaszították a szakadékba... Hiányzott az élethől, családközből, társadalomból az összetartó, tüdő, megbocsátó erő: a szeretet.

Jött Krisztus és azt mondotta, egy törvény van csupán: a szeretet. Ugy szeressétek egymást, mint önönmagatokat. És igaza volt. A Krisztus születése óta eltelt közel 2000 év

alatt egyebet se tettek az emberek, mint törvényeket és rendeleteket hoztak... azért, hogy ezt az egyetlen törvényt betartsák.

A szegénység megbecsülését, a munka felmagasztalását is az első Karácsonynak köszönhetjük. Krisztus előtt a munka szegény volt s a szegénység bűn. Aki dolgozott — a rabszolga nem is volt ember. „Res” volt a neve. Dolog. Valami és nem valaki. Piacon adták és vették, mint a barmot. Ha fiatal, erős és munkabíró volt, többet ért... A nagyon öregnek és nagyon gyengének nem akadt vevője. Kétszer-háromszor megpróbálta még eladni a gazdája s ha nem ment, végül is agyonütötte, mint a kivénült ebet.

Krisztus hirdette meg először a munka nemességét. A szegénység szépségét. Nem főúri dómát, nem hatalmas király lányát; egy ismeretlen, szegény Szűzet választott édesanyjává s egy kétkezi munkás gondozására, nevelésére bízta emberi gyermekéjét... Azóta szép a munka, amióta Jézus szeme kísérte Szent József kezejárását; azóta szent a munka, amióta Krisztus maga is végezte és verejtékezett általa...

Nem üres frázis, nem keneteljes szólam az csupán, hogy munka teszi az embert mesterré. Isten akarta, Krisztus rendelte és parancsolta így. Nem szociológiai igazsággal, nem emberi törvényekkel; Istennel találja tehát szemben magát az, aki a munkát nem becsüli; aki nem végzi azt tisztességesen, vagy nem fizeti meg becsületesen...

Ime a Karácsony 3 ajándéka az embernek. A mai embernek. Aki zsákutcába jutott. Emészti magát és szeretne kijutni belőle. Erzi a veszedelmet s a maga tehetetlenségét. Jó akar lenni és nem tud jó lenni. Új társadalmat, új rendet, új életet akar és nem tudja igazán elkezdeni. Vak ember, balga ember, mai ember: fogadd el az első Karácsony három ajándékát; vidd haza, öld át, építsd bele az életedbe s megváltod vele a vajudó világot.

Hol lesztek este?
Természetesen a
Spolarich
Kék Duna Étteremben!
AZ OPERA MELLETT!

POMPÁS, ELEGANS, DIVATOS VACSORPÁZÓHELY.
HÍRES KÖNYVHÁZÁVAL ÉS REGGEL 5-ig
Rácz Béla
MUZSIKÁ! TEL.: 121-315 & 122-523

Reggel 6 óra a szilveszteri záróra

Nagyvárad város magyar királyi rendőrkapitányasága közli, hogy a belügyminisztérium 362—224—1940. V. B. M. számú rendeletével 1940 december 31. napján mindennemű nyilvános étkezés és szórakozóhelyiség nyitvatartását, továbbá az említett helyeken a szokásos zenélést az or-

szág egész területén reggel 6 óráig engedélyezte.

Ezen a napon a színi- és mozgószínház, hangverseny és egyéb előadások, táncmulatság és össztáncok tartását előzetesen megszerzendő rendőrhatalósági engedély alapján reggel 6 óráig szintén engedélyezték.

Uj Nagyvárad arca egy röpke riport vázlatában

Nagyvárad, december hó. Valamikor a trianoni gyász napjaiban a román alpolgármester trónolt ebben a szobában és itt születtek azok a tervek és rendelkezések, melyek Nagyvárad elsorvasztását elősegítették. Most Csitáry Béla székesfehérvári polgármesterrel ülök szemben az ünnep előtti hangulatban és arról beszélgetünk, hogyan lehetne ismét nagyvárrá, virágzóvá tenni Szent László városát.

Csitáryt, ezt a ruganyos, fiatal polgármestert éppen azért kültte a belügyi kormányzat hozzánk, hogy a nagyváradai viszonyokat tanulmányozza és tapasztalataival kapcsolatosan javaslatokat készítsen arról, mit lehetne tenni Nagyvárad felvirágoztatása érdekében. Az ő városa Székesfehérvár, körülbelül félannyi la-

kossal, mint a „peceparti Párizs”, ahogyan nagyzó humorral Nagyváradot nevezni szokták. Tíz-tizenöt év alatt Székesfehérvár szürke, elhanyagolt, jelentéktelen városkából tiszta, sőt díszes külsejű szép várossá lépett elő. A magyar kormányok városrendezési tervei szinte nem álmodott fénybe emelték a vidéki városokat és ezek sorában is Székesfehérvár sűrűn látogatott idegenforgalmi várossá lépett elő.

A gyorsiramu fejlődés a kormányzat jóindulatú támogatásán kívül kétségkívül Csitáry polgármester érdeme, aki így a városrendezés magas iskoláját már odahaza kijárta és a nagyváradai szegénységbe gazdag tapasztalatait és kipróbált ötletességét hozta el.

„Nagyvárad a lehetőségek kiaknázásával” a vidéki városok élére kerülhet

— Ne lepődjenek meg, — kezdi a beszélgetést Csitáry, — ha azt állapítom meg, hogy Nagyvárad városának helyzete egyáltalán nem reménytelen. Sőt olyan fejlődési lehetőségeket látok itt, amik másutt egyáltalán nem tapasztalhatók és amelyeknek ügyes kiaknázásával Nagyvárad rövidesen a vidéki városok élére kerülhet.

— Valami olyan különleges életrevalóságot és élni akarást tapasztaltam ebben a városban, ami másutt a magyar glóbuszon alig található. Mielőtt idejöttem, azt hittem, hogy egy letört, szomorú és elcsüggedt, megkínzott várost találok itt. De ahogy beléptem Nagyváradra, meg kellett győződnöm arról, hogy ennek a városnak a lakói olyan páratlan hősiességgel tűrték a huszonkét éves román garázdálkodást, amire elig akad példa. Ez én a Nagyváradot jellemző hallatlan vitalitásnak tulajdonítom.

— Éppen erre a nagyszerű élni akarásra támaszkodom akkor, midőn semmi kételyem sincs aziránt, hogy Nagyvárad egy-két éven belül igen erős iramu fejlődésnek indul. Hisz minden megvan itt, ami ennek a fejlődésnek az előfeltételül szolgálhat. Nemcsak nagyszerű természeti adottságok, hanem az emberek különleges arravalósága és a város gazdasági helyzete is biztosítja a meginduló nagyvonalú fejlődést...

— Gazdasági helyzetet méltóztatott mondani... — jegyezzük meg kissé értetlenül. — Hisz gazdasági szempontból Nagyvárad annyira lerongyolódott, annyira tönkrement, hogy ez csak késleltethet minden építő munkát.

— Nincs igaza — válaszol azonnal Csitáry polgármester. — Azt kell mondanom, hogy Nagyvárad városának gazdasági helyzete igenis kitűnő. Vegye csak figyelembe, hogy ennek a városnak semmiféle tartozása nincs. A régi tartozás utolsó részletét éppen most fizeti. Sőt talán még baj is lesz Nagyváradal az új költségvetés elkészítése során. A csonkaországi rendszer szerint ugyanis a városok költségvetésébe be kell venni a tartozások amortizációs és kamatterheit is. Már pedig így egyoldalú marad a költségvetés, mert Nagyvárad városának nincs mit törlesznie és nincs mi után kamatot fizetnie. Más hasonló magyar városnak száz és százmillió pengőkre menő tartozása van, amiből újjá és széppé építették és szinte érthetetlen, hogy a románok, akik mindenből

üzletet csináltak, hogy nem is adósították el a várost.

— Ennek egyszerű magyarázata az, — világosítjuk fel Csitáry polgármestert, — hogy Nagyvárad vezetőinek senki sem nyújtott kölcsönt éppen az ismeretes viszonyokra való tekintettel, mert vagy nem volt törvényes városvezetésünk, vagy pedig olyanok ültek a polgármesteri és tanácsosi székekben, akiknek személyében a tőkésosztály nem bízott.

A városfejlesztés nagyszerű lehetősége

— Nagyváradnak tehát sürgősen megfelelő kölcsön után kell nézni — folytatja Csitáry. — Mi is így kezdjük. Pénz nélkül semmit sem lehet csinálni. Már pedig városfejlesztési célokra lehet Magyarországon pénzt találni hosszú lejáratra és olcsó kamattal. A különböző állami intézmények szívesen nyújtanak megfelelő kölcsönöket, ha látják, hogy reális alapjuk van a városi beruházásoknak.

— Ha pedig pénz van, sürgősen hozzá kell látni a város rendezésének. Mindenekelőtt az utcaburkolást kell rendbehozni. Egészen csodálatos és érthetetlen valami, hogy amikor a várostól alig huszonöt-harminc kilométerre, tehát a közvetlen tőszomszédságában fekszik Európa legkitűnőbb aszfaltbányája, Nagyvárad utcaburkolása a legsiralmasabb állapotban riasztja el az erre látogató idegent. Igazán nem lesz

Piacrendezés, vásárcsarnok, parkirozás, szőlőhegyi üdülők és más tervek

— Ezzel a tervvel szorosan összefügg a piac rendezésének kérdése is. Lehetetlen elképzelni egy ilyen nagy várost anélkül, hogy megfelelő, modern vásárcsarnoka legyen. A mai Mussolini-tér egyik oldalán kell felépíteni a vásárcsarnokot valóban csarnokszerűen, illetőleg nem zárt tetőzettel, hanem terraszosan úgy, amint ma már modern nagyvárosokban építik. Eszerint csak az eladó és a vevő áll fedett helyen, de maga a vásárcsarnok többi része tető nélküli s így elfűnik az a jellegzetes, áporodott szag is, ami a vásárcsarnokok környékét megszokta ülni.

— Véleményem szerint Nagyváradnak, amely a kelet s nyugat kapujában áll, arra kell törekednie, hogy idegenforgalmi város legyen. Székesfehérvár egyik jelentős bevételi forrását is az idegenforgalom képezte a háború kitörése előtt. Nagyváradon minden adottság kéznél van, csak ki kell használni. A városrendezés legsürgősebb teendői közé tartozik a két fürdőbe vivő villamos kiépítése is. Erre már halálom, hogy történtek kezdeményezések. A villamos vasút azonban magában véve még semmit sem jelent. Ma mindkét fürdő teljesen elha-

Fejfájás?

ASPIRIN
TABLETTÁK

nagy művészet évenként négy-öt kilométer utcát átburkolni — természetesen nem Köröskövel, mint eddig csinálták, hanem aszfalttal, vagy makadámmal — és akkor néhány év alatt megváltozik a város külseje.

— Aki itt a várad falak között él, talán nem is gondol a város fejlesztésének nagyszerű lehetőségeire. Pedig az idegen szinte első pillanatra felfedezi azokat. Van önöknél például egy régi, de elhanyagolt építészeti emlékülük: a vár. Ki törődött azzal eddig s ki gondolt volna arra, hogy a várból remek idegenforgalmi helyet és a város egyik legszebb díszét lehet kiképezni. Már pedig így van, Csak le kellene bontani a köréje épült csúf és egyébként is rosszkorban levő házakat, melyek a város e részének képét eléktelenítik és a megnyitott perspektívában a vár igéző szépségben tűndökölne. Természetesen kicsit rendbe kellene hozni a vár mai épületét, parkosítani kellene a környékét és mindenekelőtt a katonaságnak ki kellene vonulnia a várból, mert az már amugy sem alkalmas kaszárnyai célokra. A kiürített várépületet azután tartarozás után muzeumnak lehetne berendezni. A város elkérné a Nemzeti Múzeumtól az összes Szent László ereklyéket és emlékeket és a várban Szent László múzeumot rendezne be. A vár előtti téren kellene elhelyezni Szent László tervezett lovaszobrát is és ezek után könnyen elképzelhető, hogy a Nagyváradot látogató idegen legelső sorban is ennek a történelmileg és szépművészetiileg is nevezetessé tett látványnak a megtekintésére sietne.

nyagolt állapotban van. A fejlett izlésű csonkaországbeli publikum igényeit sem a Püspöksem a Félix-fürdő a mai állapotában nem elégíti ki. Mindkét fürdő tulajdonosainak áldozatokot kell hozniok és megfelelő kölcsön segítségével teljesen modernizálniok kell az épületeket, fürdőket és parkokat.

— A város közönsége észre sem veszi, hogy milyen isenaldása a nagyváradai szőlőhegy, amely majdnem a város belsejéig lenyúlik. Másutt gépkocsival is járható, szép utakat, kedves kirándulóhelyeket építenének erre a hegyre, ahol a közönség kellemesen szó-

Ramminger István

női fodrász mester, Bazárépület
(ismét a régi helyén). Alapítva 1899.

Hajfestés, dauer, vas- és víz hullám,
paróka készítés.

Frenczel Sándor

üvegcsiszoló

Tábla-üveg nagy raktár
Ezüst-üvegcsiszolás
Képek készítése

Nagyvárad, Szt.-János utca 44
Telefon: 19-13

A Kör-mozi

uj műsora:

ZsákutcaIzgalmas kalandor film. — Főszereplők: **Sylvia Sindey** és **Joel Mc. Crea.**Kísérő műsor: **Hajtóvadászat a Dzsungelben.** — (Harc a Dzsungel ezer veszélye ellen.)Ujévi műsor: **A gorodi fogoly** A legizgalmasabb témájú magyar film.

rakozhatna. A Lefektetést a várható forgalom jövedelme busásan visszatérítene.

— Nagyvárad egyébként is szegény zöld helyekben. Kevés a parkos, fás hely s a létezők is erősen elhanyagoltak. Mindentűt a vandál pusztítás nyomai látszanak. A Bunyitay-ligetben a mai partfürdő korszerű átépítésével fürdőtelepet lehet létesíteni, amibe be kell kapcsolni a románok által megsemmisített csónakázó-tavat is. A többi park és liget rendbehozása pedig lényegesen megváltoztatná a város képét. Uj parkot kellene létesíteni okvetlenül a Mussolini-térnek a vásárcsarnok építése után szabadon maradó területén és a kocsilábort, amely a város képét falusiassá teszi, ki kell telepíteni külsőbb területre.

— Mindenekelőtt azonban meg kell alkotni a városrendezési tervet, amely számbavegye a város összes adottságait, vagyonát, népességi helyzetét, egészségügyi, pénzügyi, stb. viszonyait és ezek alapján állapítsa meg a közeli és távolabbi jövő teendőit. Enélkül minden lé-

pés csak kapkodás volna. Mi is így tettünk odahaza és most lépésről-lépésre haladva egyenes, határozott irányba tereljük városunk fejlődését.

*

Céltudatosság, ötletesség és nagyvonalú építőkészség árad Csütty polgármester minden szavából. Az ember érzi, hogy tanulnia kell tőle. A csonkaországbeli városok egyébként is kijárták már azt az iskolát, amelybe mi nagyváradiak még csak most szeretnénk belépni. Csütty azonban nem áll meg csupán a pusztá tervezgetésnél. Erdékes meglátásait, tapasztalatait és javaslatait emlékiratba foglalja és megbízza, a belügyminiszter elé terjeszti. Küldetésének már ünnepek előtt eleget is tett és visszautazott városába, amelyről beszélgetésünk során annyi rajongó szeretettel beszélt. A pusztító román uralom alpolgármesteri szobájából így indult el a fellámadó Uj-Nagyvárad szebb jövője...

Árvay Árpád

Londont bombázták a német repülők

Albániában heves helyi jellegű harcok folynak
A Mokra-hegységben az olaszok visszavetették a görögöket

Londonból jelentik: (Reuter). A légügyi minisztérium jelentése szerint pénteken a kora esti órákban ellenséges bombázók megtámadták Londont. A támadás mintegy 4 óra hosszat tartott. Sok bombát dobtak le az angol fővárosra. Bombákat dobtak még Kelet- és Délkelet-Anglia több helyére és a déli partvidék egy másik pontjára is. Többen életüket veszítették, sokan megsebesültek. Sok épület elpusztult, vagy megrongálódott. Sok helyen tűz ütött ki.

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda) Német harci gépek pénteken támadást intéztek Anglia keleti partjai mentén haladó hajók ellen. Egy 8-10.000 tonnás hajót két középnyag-ságu bombatalálat ért. Feltehető, hogy a gőzös elsüllyedt.

Newyorki jelentés szerint az Ardanban 4980 tonnás brit teherhajót a skót partok magasságában megtorpedózták.

Görögország behívta az 1927-es évfolyam tartalékosait

Belgrádból jelentik: Bud. Tud.) A jugoszláv-albán határról érkező jelentések szerint az albán harcstéren a kedvezőtlen idő miatt általános jellegű hadművelet nem fejlődhetett ki. Az egyes helyi jellegű harcok azonban igen hevesek, különösen Tepelini és Klisszura között folynak erős küzdelmek. Tegnap reggeltől késő éjjelig szünet nélkül szóltak az ágyuk. Az éjszaka azután a gyalogság indult rohamra, egyes fontosabb állásokért igen erős harc fejlődött ki, a Devoli és Szkumba folyók völgyében.

FERENCZI GYULA

mérleg raktára és javító üzeme

BUDAPEST, IX. Mátyás utca 5 szám.

Telefon: 188-753.

A harcokba a repülőgépek is beavatkoztak. A görög hivatalos jelentés szerint az olasz repülők pénteken Epiruszban bombázták egy várost.

Pályázati hirdetmény

A Vitez Nagybanjai Horthy Miklós, Magyarország Kormányzója 20 évi országlása emlékére létesült segélyalapítvány vagyonának az 1940. évi kamattjévedelméből az 1941. március 1-én néhány olyan, abban az időpontban a 18. életévét még be nem töltött, segélyre szoruló és az 1939. II. t. c. 223. §-a értelmében hadiárvának tekintendő törvényes származású egyén fog segélyben részesíttetni, kinek atyja, mint legénységi állományhoz tartozó honvéd, illetve csendőr, Kárpát-alfjának visszatérése alkalmával folvt harcokban hősi halált halt.

A segélyeket az alapító levél szerint a mindenkor magyar királyi honvédelmi miniszter adományozza. A segélyek általában egyszeri pénzsegélyként adományoztatnak. A mindenkor honvédelmi miniszternek azonban jogában áll már a segély első ízbeni odaítélésénél is méltányos esetekben akként dönteni, illetőleg ítélni oda a segélyt, hogy a pályázó a segélyt meghatározott éveken át anélkül, hogy arra újból pályáznia kellene — élvezheti. A segély elnyerése iránti szabályszerűen felülbélyegzett folyamadványokat a járási főszolgabírónál, városokban a polgármesternek, Budapestben azonban a kerületi előljárónál kell benyújtani. A kérvények benyújtásának határideje: 1941. január 21.

Elkészve érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Az árvák, akik csak gyámjuk utján pályázhatnak, pályázati kérvényükhöz mellékelésként csatolni kötelesek: 1. hadiárva mivoltukat igazoló hitelt érdemlő okmányt és amennyiben abban az árva pontos születési ideje feltüntetve nem volna, úgy a pályázó árva születési anyakönyvi kivonatát is. 2. Ugy a fiú, mint a leány árváknál a folytatott, vagy már bevezett tanulmányokról szóló iskolai bizonyítványt, esetleg alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványt vagy okmányt. 3. Nyomorék vagy keresetképtelen árváknál ezek igazolására hatósági orvosi bizonyítványt, amely a nyomorékság vagy keresetképtelenség mibenlétét és fokát is tüntesse fel és végül, 4. az árva vagyoni viszonyait részletesen feltüntető hatósági bizonyítványt, amelyben azt is fel kell tüntetni, hogy az árva élvez-e és ha igen, kitől és milyen összegű, illetőleg milyen értékű alapítványi juttatást, ösztöndíjat, állatást.

Meghalt özv. Sal Ferencné

A századforduló idején volt feledhetetlen emlékü polgármester Nagyváradon Sal Ferenc, aki városunk nagyvárosiasodását tulajdonképp megindította. A Rimánóczy Kálmánok, Bordé Ferencnek, Sal Ferencnek rakták le voltaképp azokat az alapokat, amelyekre a század elején felépült az a Nagyvárad, amelynek visszavárosszólása ma minden régi nagyváradi ember álma. A nagy polgármesternek mindenképp méltó társa volt hitvese: Sal Ferencné, sz. *Flaskay Teréz*, ez a csendes, művelt, kellemes úrasasszony, aki a régi nagyasszonyok nyomdokain, meleg hangulatu otthonában gyűjtötte magaköré a város asszonyait, hogy a társadalmi és közjótékonyági megmozdulások lelke, irányító szelleme legyen. Nyaranként a Serfőző-utcai szőlőjükben gyűlt össze Sal Ferencné körüli a társaság s *Ritók* Emma, az országos nevű írónő sok novellájának témája született a Sal-szőlő fehérfái alatt.

Sal Ferencné férje halála után teljesen visszavonult és csak családjának élt. Húsz év alatt az idős úrasasszony alig hagyta el házáat. De a jó Isten megadta számára azt az örömet, hogy tanuja lehetett a magyar hadsereg bevonulásának s bár ekkor már a 90 év terhet viselte s hosszabb ideje betegeskedett, az általa nos örömből kivette részét maga is.

Most azután, a magyar karácsonyt követő napon a hosszas betegség terheitől, szenvedéstől megváltotta a halál. A régi váradiak megrendült lélekkel sorakoznak özv. Sal Ferencné ravalala körül s együtt gyászolnak az előkelő családdal, amely a következő gyászjelentést adta ki:

Alólirottak fájdalmas szívvel, de a Mindenható kegyes végzésein megnyugvó élő hittel jelentjük, hogy nagyon szeretett nagynénénk

Özv. SAL FERENCNÉ
szül. *Flaskay Teréz*

Nagyvárad Törvényhatósági Város érdemű polgármesterének özvegye életének 90-ik. özevegységének 31-ik évében 1940. december 28-án Anyaszentegyházunk szent-ségeinek öntudatos és ájtatos felvételével türelmesen viselt betegsége után Krisztusban hívó szelíd lelkét Teremtőjének visszaadta.

Az Elszenderültnek drága lelkéért az Ujszövetség engesztelő áldozatát folyó hó 30-án reggel 9 órakor mutatjuk be a váradolási Szentlélek plébániatemplomban; testét pedig ezt követően katolikus szentegyházunk szertartásai szerint a váradolási temetőben helyezzük családi sírjában a feltámadás boldog reményében nyugalomra.

Végasztatásunk az Ur szava: „Boldogok a halottak, kik az Urban halnak meg”, és az elhunyt barátainak, kongreganista testvéreinek szeretete, akiktől buzdó imában, különösen pedig szent áldozásaikban való megemlékezést kérünk.

Adj neki Uram örök nyugalomát és az örök világosság fényeskedjék neki!

Nagyvárad, 1940. december 28-án.

Flaskay Kálmán
és családja

Papp Imréné,
sz. *Flaskay Margit*
és családja.

Özv. *Arnótfalvy Alfrédné*
sz. *Flaskay Bertá.*

SAN REMO

Györki Sándor
virágüzlet

Nagy választék legszebb és legolcsóbb kosarak, csokrok és koszorúkban.

Dekonen

a kijelölt finn miniszterelnök

Helsinkiből jelentik: Ryti államelnök Dekontent bízta meg az új kormány megalakításával.

Ötezer vasgárdista tüntetett a magyar határ közelében a bécsi döntés ellen

Bejelentették, hogy fegyveres szabadcsapatokat szerveznek az elcsatolt területek visszaszerzésére.

A szónokok a legszennyesebb hangnemben gyalázták Magyarországot és ellenállásra biztatták az itteni románokat

Kolozsvárról jelentik: (Bud. Tud.) A román uralom alatt maradt Jósikafalván nagyszabású tüntetést rendezett a román vasgárda. Ötezer gárdista gyűlt össze, hogy a magyar határ közelében tüntessen Erdély északi részének elszakítása ellen. A tüntetésen jelen volt a gárdisták több bukaresti vezetője is. A felszólalók a legszennyesebb hangon gyalázták Magyarországot és kimondták, hogy fegyveres szabadcsapatokat szerveznek a bécsi döntéssel Magyarországnak juttatott területek visszafoglalására. Ugyanakkor a magyar területekről átszökött néhány jelenlévő román arra biztatták, tagadják meg az adófizetést a magyar hatóságoknak és tanúsítsanak ellenállást minden hatósági intézkedéssel szemben. Majd nagy ünneplésben részesítették az átszökötteket és pálinkát adtak nekik. Miután a szabadcsapatok felállítását kimondták, fegyvert és lőszert osztottak ki közöttük, majd a felfegyverzett em-

berek díszmenetben vonultak el a bukaresti vezetők előtt. Megállapítható volt, hogy a Jósikafalván és más községekben tartott gyűléseknek célja, hogy állandó nyugtalanságot keltsenek a magyarországi román lakosság körében és olyan légkört teremtsenek, melyet azután atrocitásoknak feltüntetve igyekeznének majd felhasználni céljaik szolgálatában.

Vas-vármegye törvényhatóságának tiltakozása a román rágalomhadjárat ellen.

Szombathelyről jelentik: Vas-vármegye törvényhatóságának kisgyűlése a kormányhoz intézett feliratában felháborodásának és tiltakozásának adott kifejezést a román rádió, hivatalos és félhivatalos román sajtó rágalmozó hadjárata miatt. Felkérte a kormányt megfelelő intézkedések megtételére és főként a román uralom alatt szenvedő magyarság testi épiségének és vagyonbiztonságának megvédésére.

Korona Mozdó

Telefon: 13-51.

Babay József szivregénye filmen.

Rózsafabot

Szelezky Zita, Timár és Rózsahegyi főszereplésével.

Előadások 3, 5, 7 és 9 órától.

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné olcsó helyekkel. — Építő nemzet-pótkép pótkép Walt Disney színes trükkfilm. — Uj magyar hirdető!

Karácsonyi ajándékot küldöttek a monori kisleányok Nagyváradra

Nagyvárad. Saját tud. A menekültügyi kormánybizottság nagyvárad-i kirendeltsége ajándékosomagot kapott Monorról, a következő kísérőlevelekkel:

„T. Bizottságt

A monori áll. el. iskola VI. leányosztálya elhatározta, hogy amennyire tőle telik, részt vesz a menekült magyarok megsegítésében. Iskolai kis perselyünkbe ősz óta gyűlnek a fil-lérek, a tízórai zsemlye, vagy a cukor árai. Így jött össze ez a kis csomag, melyet szeretettel küldenek tanítványaim azzal a kéréssel, hogy

T. Bizottság legjobb belátása szerint egy, vagy két menekült kis leánynak juttassa azt el. Hazafias üdvözléssel: Molnár Mária, oszt. vezető tanító.”

Kedves Kis Magyar Testvérünk! Nem ismerünk téged, a nevedet sem tudjuk, csak azt tudjuk Rólad, hogy egy kis erdélyi menekült vagy. Hallottunk szomorú sorsokról. Azért küldjük ezt a kis csomagot, melyet a monori állami elemi népiskola VI. leányosztályának tanulói gyűjtöttek össze. Fogadd szívesen e kis csomagot, melyet azért gyűjtöttünk, hogy veled karácsony napján egy kis menekültnek örömet szerezzünk. Végül boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk mindnyájan szüleideink és testvéreideink is. Adja a jó Isten, hogy a jövő karácsonyt már békés otthonokban tölthessétek. Fogyaszd el jó étvágygal az itt küldött élelmet! Reméljük, a harisnya és a sapka nagysága is jó lesz. A két mesekönyv pedig vidítson fel Téged!

Szeretettel köszöntenek:
Monor, 1940. dec. 21-én.

A VI. leányosztály tanulói”

A fentiekhez nem szükséges kommentárt írni. Csak azt láthatjuk belőle, hogy a magyar ifjúság a legjobb úton halad a szebb jövő felé.

35 perc Kolozsvár
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely repülőgéppel.
A Magyar Légiforgalmi Rt.
járatai télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóczi ut 10. sz.
Telefon: 11-17

Biztosítsa időben

tavaszi nitrogénműtrágya szükségletét!

PÉTI SÓ

(mészamonsalétrom)

17% N tartalommal szemcsés, vetéssel egyidőben, könnyen szórható, nem porzik, nem mar, nem mérgezi!

Kitűnő eredménnyel alkalmazható!

Díjtalan szaktanácssal szolgál:

Péti nitrogénművek r. t.
Budapest, V. Nádor utca 21. sz.

Angol merényletterny Ibn Saud ellen

Milánóból jelentik. A Mai Nap írja: A „Corriera della Sera“ péntek esti számában belgrádi jelentést közöl, mely fontos változásokat jelez a belgrádi kormány összetételében. A lap a teljes kormányátalakulást is lehetségesnek mondja.

Vonatok érkezése és indulása a személyforgalom korlátozása tartamára

Csak személyvonatok közlekednek Az ideiglenes menetrend 28-án lép életbe és további intézkedésig érvényes

Budapestre	15.03 és 23.43
Budapestről	8.02 és 23.22
Debrecenbe (Nagykerek felé)	4.30 és 14.12
Debrecenből	7.35 és 21.34
Ermihályfalva felé	14.04 13.28 és 17.17
Ermihályfalváról	8.19 22.35 és 10.03
Vésztőre indul	7.40 és 15.22
Vésztőről érkezik	7.28 és 13.16

A kardói vonalon változatlan a vonatjárat.
Szalonta—Békéscsabára indul 4.40 10.38 15.42
Békéscsaba—Szalontáról érkezik 6.10 10.12 16.01

„Hol lakjunk, hol szórakozzunk“
Budapesten.

Spolarich kávéház és grill

Budapest, József krt. 37-39
a keresztény uri társaság kedvelt kávéháza
Farkas Jenő muzsikál és Mindszenty István énekel.

A grillben reggel 5-ig tánc. — Délutánonként 5 órai teák, énekelnek Cseh Ila és Elek Gréte

Vásároljunk a Baross Szövetség tagjainál

<p>Nagyváradon Óra — ékszer dísz tárgyak Széchenyi tér 6. sz. nagy választékban, olcsó áron Gierling János</p>	<p>Weisz Frigyes kegytárgyüzlete Budapest, IV. Feren- ciák-tere 3-4 Egyházi szobrok. Kelyhek. Szentképek</p>	<p>Hoepfner és Társa Budapest IV., Haris-köz 2 Ilgóanyagok, butorképzőanyagok, butorszővetek, cipőkészítők, női divatcikkek Telefon: 187-308 Postatakarékpénztári csokkszám: 12.405.</p>	<p>Székeley üzlet! Úrnőssy és Eördögh férfi- és női szövetek, selyem, vászon Budapest IV. Petőfi Sándor-u. 3 szám udvarban</p>	<p>Bundát szőrmét POREMBA szücsstől BUDAPEST IV. Károly-körút 28. Telefon</p>	<p>RADNICS ALAJOS Asztalos, butorkereskedő Budapest VI., Király u. 84 Üzem: IX. Knézits-u. 1. Telefon: 222-767 Saját készítmény: Modern könyv- habutorkék, előszoba- és hall- berendezés, kárpitosaru, reka- mler, szőnyegek, matrac, cseléd- szoba butor. — Nagy választék! Olcsó árak! Kedvező fizetési- feltételek!</p>
--	---	---	---	--	---

Miképpen történik a gondozás nélküli maradt erdélyi birtokok ideiglenes hasznosítása?

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli a m. kir. minisztérium rendeletét, mely a Magyar Szent Koronához visszatért keleti és erdélyi területeken, gondozás nélkül maradt birtokok ideiglenes hasznosításáról szól. A rendelet értelmében a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti, erdélyi területeken az állami főhatalom változásával kapcsolatos események következtében gondozás nélkül maradt mező- és erdőgazdasági birtokokat gondnoki kezelésbe kell venni. A gondnoki kezelésbe vétel tárgyában mezőgazdasági ingatlanok esetében a m. kir. gazdasági felügyelők, erdőingatlanok esetében a m. kir. erdőfelügyelők javaslata alapján, az ingatlanok fekvése szerint illetékes törvényhatóság közigazgatási bizottságának gazdasági albizottsága (a bizottság megalakulása előtt, a törvényhatóság első tisztviselője, illetve helyettese) határoz és ha a javaslatainak helyt ad, egyúttal a birtok kezelésére megfelelő szakismerettel bíró és megízható gondnokot rendel ki. E rendelkezéseket azokra a mező- és erdőgazdasági birtokokra is alkalmazzák, amelyek nem az állami főhatalom változásával kapcsolatos események következtében, hanem más okból gondozás nélkül maradtak, vagy amelyeknek megművelése és kihasználása teljesen elhanyagolt állapotban van. A gondnok feladata, hogy a gondozás nélküli maradt birtokot, a termelés folytonosságának biztosításával és a birtok vagyontárgyainak fenntartásáról és kezeléséről gondoskodjék.

Az ideiglenes hasznosítás tekintetében a rendelet kimondja, hogy az ingatlanokat rendszerint kishaszonbérbeadás útján kell hasznosítani. A kishaszonbérlet; szerződés időtartama 1941 október hó első napján túl nem terjedhet. Ha kishaszonbérlet útján való hasznosítás nem lehetséges, a birtok kiterjedése vagy egyéb célszerűségi szempontok azt nem indokolják, akkor a termelés folytonosságának biztosításáról más módon kell gondoskodni. Ha a gondnoki kezelés szükségessége többé nem áll fenn, a

gazdasági albizottság az ingatlan gondnoki kezelését megszünteti; és elrendeli, hogy a gondnok az ingatlanok élők és holt felszerelésével a tulajdonosnak vagy az arra jogosult más személynek adja át. A gondnoki kezelés során kötött haszonbérleti szerződés a gazdasági év végéig hatályban marad, nem akadályozza az ingatlanok a tennőllő igényjog megalapozására. A katonai parancsnokság által, jelen rendelet hatálybalépése előtt, gondnok vagy hatóság megbízotti kirendelések hatálya, amennyiben a földművelésügyi miniszter a törvényhatóság első tisztviselőjének javaslatára másképp nem intézkedik, továbbra is fennmarad. Ugyancsak hatályban maradnak azok az intézkedések is, melyeket a mező- és erdőgazdasági ingatlanok hasznosítása tekintetében, a jelen rendelet a kihirdetés napján lép hatályba.

Wacha János
kalaposmester
BUDAPEST
IV., Múzeum-körút 45

Ha ismét jó kalapot óhajt hor ani, fordulj, bizalommal hozzám. Óriási választék, szojlon előzetes kiszolgálás, szigorúan megszabott olcsó árak. — Magyarország legnagyobb és legregibb férfi-alap zakülete. — Különlegességek magyar kalapokban.

Január 31-ig be kell jelenteni a román postatakaréknál fennálló követeléseket

Budapest. (MTI.) A Magyar Királyi Posta Takarékpénztár megkezdi az visszacsatolt erdélyi és keleti országrészekben a román Postatakarékpénztárnál fennálló követelések bejelentésének felvételét. A követelések lakhely szerint, az illetékes postahivataloknál 1941 január 31-ig kell jelenteni. Ez idő alatt be kell jelenteni az osztrák-magyar postatakarékpénztárnál fennálló követeléseket is, amelyeket az elcsatolás előtt a m. kir. postatakarékpénztár kezelt és amelyeket az érdekeltek a keleti és erdélyi részek elcsatolása után a román államban jelentettek be.

Pártpolitikai mozgalmak

Gróf Bethlen György felhívása a volt Magyar Párt tagjaihoz

Kolozsvárról jelenti (MTI.): Bethlen György a Magyar Párt tagjaihoz a következő felhívást intézte. Mithogy az erdélyi parlamenti csoport, Erdélyi Párt néven politikai párt megalakítását határozta el, mint az Országos Magyar Párt elnöke ajánlom a szervezőtűnkhez tartozó tagoknak, hogy az Erdélyi Pártba lépjenek be és támogassák a pártot minden főkérvésében.

A székely humor titka

Írta: dr. Gergely Pál

A magyarságnak a külföldiek előtt is rögtön szembetűnő egyik legvonzóbb tulajdonsága a vidékenként változó sajátos ízű, melység és esztelen szentimentális sok különbséggel járó derűs kedély. Nemesak maj keletű a magyar nép tréfára hajló, humoros gondolkodás, a fűszerezett mindennapos beszéde. Már a középkori krónikákból olvashatjuk, milyen örömmel hívták a királyi vagy várbeli, főnemesi udvarokba vigszavú, csipős versfaragó és nótás jobbágyfiúkat is. Hányszor csak annak lézönhetett egy-egy szellemgyermek a fölemelkedés, hogy megnevetette a nagyurakat a mezőn jár-tukban? Vagy éppen Mátyás királyról mily sok népi adoma, a nép humorérzékét is fenntartó igazságosztó történetjár szájról-szájra?

Egyik legrégebbi magyar anekdotagyűjtőnk, a XVI. században élt dunántúli Deesi János már kiemeli a különleges székely agyafürtséget és jóízű székimondást. Ennek a legkele-
tebbre, határörnek állított hegyi népek valami egész sajátos csavarosság, forlélyosság érzik meg még a szürke köznapi mozdulatain, szójárásán is. Mintha mindig védekeznie kellene valami ellenség ellen. Mintha létében annyi százszor próbára léve az évszázadok alatt, még az észjárása is éles kardként kifényesedett volna.

A székely azt tartja magáról, hogy sosem hazudj, még végső szükségben sem; csupán megkerüli valamiképp az igazságot. Így volt ez a 22 éves idegen megszállás alatt is, míg román urak parancsoltak és szoritották ki belőlük a saját román fajtájukra kivett adónak néhol tíz-húszszorosát! Bizony kellett ett, a 22 éves elnyomásban a lelki fegyver, a csigaházba húzódás és humorba takarozás, sokszor csak ez volt a megtartójuk. Istenen kívül, akihez soha buzgokban nem szállt a zsoltár, mint a rablélek időszakában; egyforma buzgón a kis havasi székely plébániák fészületei alól és a kálvinista vagy unitárius templomok padjaiból, cunét Kéziszekből, Envedről, Csikországból, Torockóról,

vagy a többi ősi székely fészekből.

Sokban hasonlít a székelység a mindennapi munkájában, még a háziszóitesében s a messi skót hegyek dolgos, derék istenhívő és mély-humoru népéhez. De leginkább a népzenejével és másfél évezredes múltba gyökerező, primitív, romlatlan népiseget eláruló dalköltésével, balladás művészetével hívta magára az utóbbi évtizedekben a folklore-kutatók figyelmét. Nemesak a világhírű magyar mesterekre, Bartók Bélára és Kodály Zoltánra gondolok most, de a finnek egyik buzkesegere, Wichman Györgyre is, aki éveket töltött Székelyországban és még a régi Romániában lévő csángóföldre, Moldvába és Bukovinába is át-átjárt az 1910-es időkben, hogy Edison-rendszerű fonográfiával megörökítse a legöregebb énekek ajkáról a panaszos siratókat, vidám és pajzán szövegű háziasító nótákat. Több százra megy az ő gyűjtése, de mi ez a derék Bartók és Kodály-féle, vagy még őket is 20 évvel megelőző, már az 1890-es években erdélyi gyűjtőúton járt Vikár Béla úttörő hangfelvételek mellett? Ők hárman csak a székelyeknél közel 3000 dalt vettek viaszhengerré! Ezeknek a gyűjteményeknek összehasonlító feldolgozásán Bartók Béla több mint 20 évig foglalat-skodott, mostani amerikai útjáig. Bartókot, majd utána Kodály Zoltánt a Magyar Tudományos Akadémia bizta meg, mint világhírű tagjait, ennek a magukgyűjtőte anyag-nak és az egész magyar népdalanyagnak tudományszerű feldolgozásával, kiadásra előkészítésével.

A székely dalanyag és mesék káprázatos világa csak izelítő abból a gazdagságból, ami meg-
érteti velünk maguknak a daloknak, meséknek létrejöttét is: az életet oly könnyen vevő, notázva dolgozó s néha éhezve is futtató székely lelket. A népvándorlás pogánykorának regéi csil-lannak meg egy-egy szövből, rég feledett népek szokásaira következtethet az etnológus a balladák, mesék rongyolt szövetéből, egy-egy dallam-foszlányból, melynek folytatása (vagy kezdete?) valahol a kínai 3000 éves templomi énekeknél található. Sok kemény megpróbáltatáson ment át ez a nép, nemesak a vaderdők pengetezőnek vadállatai miatt, de azért is, mert a kis Erdély már ősidők óta a népek országútja volt, végigtartotta a hún, avar, obolgár cta k...

Legújabb Korda-könyvek:

Loyolai Szent Ignác: Lelkigyakorlatos könyve	2.50 P
Szivós-Dónáth: Világáramlatok sodrában	3.00 "
Dr Erdély: Sacerdotium Aeternum	4.20 "
Nagy I. Győző: Békesség	1.80 "
Müller: Igazság és Elet	4.00 "
Wimmer Anzelm: A Boldogasszony keresztútja	4.00 "
Keresztes Szent János: Utmutató a lélekéletre	0.30 "
Plus-Uhl: Krisztust sugározzuk	1.60 "
Trochu: Az arsi plébános	5.00 "
Plattner: Jezsuita mandarin	1.50 "
Vergha: Szűz Mária lelke	2.80 "
Müller: Jegyesoktatás	1.00 "
Gausz: A jeggyűrűért	3.00 "
Lenzen: Kő kövön nem marad	4.00 "
Zaymus: A rejtélyes örökség	2.50 "
Fehérváry: Isten békéje	1.50 "
Pál: Péterke utazása	0.60 "
Pál: Nagymamák ünnepe	0.60 "
Báró Zechné: Csillagok meséinek	1.00 "

Fenti könyvek kaphatók a Magyar Lapok könyvosztályánál.

Tovább tart a kemény hideg

A karácsony első napján mutatkozó enyhülés után újabb hideghullám árasztotta el az országot. A beszivárgó hideg levegő ismét erős lehűlést okozott. A péntekre virradó éjjelen az Alföldön újból mértek —25 fokot is és pénteken napközben sem közelítette meg a hőmérséklet az olvadáspontot.

Lényeges változás nem is várható: tovább tart az erős hideg. Jórészt száraz lesz az idő, legfeljebb jelentéktelen hószállingózások lehetnek.

Budapesti bevásárlási források

Bel és külföldi írószerek, képeslevelezőlapok, falvédő, szék- és papírszönyeg, karácsonyfadíszek, kosarak és zsebnaptárak, iskolaszerek és mindenemű papírunk stb. legelőször nagyvárosi beszerzési forrása:

Neumann Márton
Modern Képeslevelezőlapkiadó
Papír és Irószerek Kft.
Budapest VII., Klanzál-tér 13
Telefon 227-652

Karick
futásfalvi Pál Elemérné
Lukáts Ilonka
divatszalonja
Budapest, Váci-utca 34
Telefon: 18-76-39

Kezdődik a nagy per Vichyben

Vichy. (NST.): Néhány nap múlva megkezdődik Gamelin, Daladier, Pierre Cot és Guy La Chambre pára. A francia közvélemény nagy érdeklődéssel várja ezt a pört, mert azt várja tőle, hogy tisztázza a háborús felelősség kérdését. Általános az a nézet, hogy a per során kiderül majd, a négy vád alá helyezett politikus bűnei és mulasztásai sokkal súlyosabbak, mint gondolják. Hír szerint az újabb vizsgálatok során feltett megállapítások alapján különösen azt röjják fel a vádlottak hibájaként, hogy a német csapatoknak Mass-menti áttörésekor nem gondoskodtak benzín, vasúzal, aknák és egyéb hadianyagok megfelelő utánpótlásáról. Az említett négy politikus bűneit röjják fel a francia repülőgépterhelés megbocsáthatatlan elhanyagoltságát.

besenyő, török, tatár, mongol, román. Kemény és katonás élete egészen párhuzamos a skót néppel és vagyonát, kevéské kincsét féltő, takarékos természet mellett az iparban, dolgos műveskedésben is hasonló a skótokhoz. Ők is szeretik a fogalmak éles, tiszta kifejezését, megértését és ha már kerülgetnek valamit, annak mindig mély oka van: védekezés valakitől.

Mi is a humornak legfőbb kelléke? Éppen a megpróbáltatás körülménye, hogy legyen miben helytállani. Ez a lélekjelenlét, vakmerő bátorságnak látszó elszántság talál kifejezést nálok a szóban, dalban, mikor a megpróbáltatásban is tudnak tréfálkozók, bohémek lenni, az életüket könnyen odaszánni az egész népért, a hatalmasan, minden más magyarságjánál erősebben kifejezett közösségi eszméért. Mintha egy test volna ez a kis nép, az egész 600.000 ember, kivált ha bajban vannak! Istenes nép ez és azért tud gyermekkedélyű, mókázó is lenni, mert van hite, magasabb eszménye, az Istenben és hazaszeretethen oldódik fel minden.

Kifejezi a humorérzék olykor egy-egy mozdulattal is, ha másképp nem lehet — mint sokszor kellett az idegen uralom idején, a bak-síra épitett államrendben — kifejezheti könnyen keresztiül csillogó mély humorát a csürdögölő öserejű tánclepedésiben, ugrásában, magafelejtető vadságában és eszeveszett forgatagában is, mint ahogy a fogcsikorgatásig elkeseredett göbök egy-egy kurjantással, füttyel is oda tudnak mondogni a hatalmasságnak. Van sok humor néha még a munkaeszközükben és házi felszerelésükben is, a haragosuk karikatúrájára faragott ben is, a haragosuk fazárakig, tréfás bögréig. De a legmélyebben mégis a szó, a nyelv tudja kimondani, ami bánt, ami fáj és mégis a bántó személynek inkább kinevettetésére vezet, semmint egyenes mellbevágására.

A sokszínű magyar nyelv, melynek népi árnyalatait még évtizedek tudományosa sem bírja feltárni, éppen a székelyeknél a legnagyobb rejtély. Miért? Mert a székelyeknek nemcsak a beszédük, az eleven észjárásuk eredeti, a többi magyartól eltérően más, hanem egészségében a székely nép gondolkodásmódja is sajátos. Nyelvük igazában a lelkük tükré! De ezt az ősi, keleti hagyományú lelket sem tudós bon-

A Belvárosi kávéház és étterem megnyílt

Szaniszló utca 5. szám. (volt Unió club.)

Két zongorás jazz és cigányzene.
Vasárnap: Zenés táncdelután.

A „Magyar Norma“

Irta: Vasváry Edit

Most, hogy Erdély felszabadult területein életbelépett a polgári közigazgatás és a sok megoldandó szociális kérdés közül a nincstelenekekről való gondoskodás egyike a legsürgősebben végrehajtandó feladatoknak, a közérdekelt „Magyar Norma“ e téren kifejtett áldásos tevékenységét.

Ez az 1926-ban, Szent Ferenc halálának 700. évfordulóján dr. Szmeccsányi Lajos egri érsek és P. Oslay Oswald akkori ferences házfőnök által közösen megállapított intézmény azt a magasabb célt tűzte ki feladatául, hogy a koldusokat megkímélje a megaláztatástól és hogy számukra azt az életszínvonalat biztosítsa, mely nekik emberileg kijár ugyan, de amelyet eddig soha elérni nem tudtak. Péter Oslay, tanulmányozva a koldusok egyéni életét, rájött, hogy közülük sokan szervezetekbe tömörültek és városzélti lebujszolásba költöztek el egész keresztyűket. Csak természetes tehát, hogy a szükségesnek látta ennek az állapotnak a megszüntetését és a szegénygondozás teljesen új alapokra fektetését. Az ő elgondolása szerint erre csak egy mód nyílt: hatóságilag ellenőriztetni, hogy ki szorult valóban segélyre és illyék megkímélni a társadalmat oly elemek zaklatásától, akik rongyokba burkolva igyekeztek szánalmat kelteni, anélkül, hogy ezt megérdemelték volna.

Lykkepp jött létre az „Egri Norma“, amelyet 1934-ben a belügyminisztérium 172000 számú rendelete értelmében, mint „Magyar Normát“ kiterjesztették az ország egész területére. Azóta már 42 városban gondoskodik a szegények segélyezéséről.

Első intézkedése az volt, hogy rendőrileg betiltotta a koldulást úgy az utcán és a házakban, mint a nyilvános helyiségekben. Ugyanezért felszólította a városok lakosságát, hogy a koldusoknak szánt filléreiket ezentul havonta adják át a

háztól-házra járó önkéntes gyűjtőhölgyeknek, akik a befolyt összegeket az erre a célra berendezett városi hivataloknak szolgáltatják be. Az összegyűlt pénzek igazságos elosztásáról ugyanitt határoznak a Ferences rendbeli Mária nővérek, akik közül 200-an csupán az ezzel kapcsolatos ügyekkel foglalkoznak. Ők tartják nyilván a munkaképteleneket, a nyomorékokat és beteget, valamint mindazokat a személyeket, akiknek nincs módjukban a saját fenntartásukról gondoskodni. Ők tanulmányozzák a náluk megjelenő és segélyért folyamodó egyének életkörülményeit, családi viszonyait és egészségi állapotát és a beszerzett adatok alapján szabják meg a kiutalandó segélyt. Ugyancsak ők hordják ki az élelmiszerekre szolgáló utalványokat, kenyérgyögyeket, valamint a házbérré szolgáló készpénzt is. A tehetetlen öregeknél, akiknek senkiük sincs, lakásukat, ruhájukat rendben tartják, betegségeik esetén gondoskodnak kórházba való felvételükről, csak könnyebb gyöngékedés esetén ápolják őket kis otthonaikban és minden dolgot elvégeznek körülöttük. Lelki gondozásukról felekezeti gondoskodnak, elhalálozásuk esetén pedig eltemettetik őket és elkisérik őket utolsó útjukra. Sirjukat állandóan ápolják, halottak napjára feldíszítik, kivilágítják és imádkoznak értük.

A felszabadult magyar Felvidéken is már minden nagyobb városban működik ez a Magyar Norma. Kassán ez év januárja óta 622 munkaképtelent gondoznak a nővérek, akik őket lehetetlen, emberileg nem lakható odukból szedték fel. Fertőtlenítették, felruházták és emberhez méltó hajlékban helyezték el őket, miközben gondoskodtak élelmezésükről is. Az első félévben Kassán lakbérre, élelemre, kenyérré és tüzelőre összesen 36.733 pengőt fizetett ki a Norma, melyre fedezetül szolgált az eddig gyűjtött 30.000 pengő adomány és a város részéről költségvetésileg biztosított évi 40.000 pengő, amely összeg mellett még megtakarítása is volt a városnak.

A „Magyar Norma“ tevékenysége óta Kassa utcáiról eltűntek a koldusok. Itt, épp úgy, mint hazánk többi 41 városában, mélyeséges háadval emlékezik meg mindneki a szociális érzelmeiről közismert egri érsekről, valamint Péter Oslayról, mert modern intézményük bevezetésével felmentek a porból az erkölcsi züllésnek kitétt koldusokat, akikkel azelőtt néhány fillér ododobán kívül senki sem törődött.

Ez a magyar talajból kinőtt és egyedülálló intézmény, amely igaz testvéri szeretetben forrasztja össze a felekezeti és nemzetiiségeket, megérdemelné, hogy Erdély felszabadult területein is mielőbb működésbe lépjen mincgenütt, ahol nagy a szegénység és a nyomor. Ehhez azonban szükséges az egész társadalom összefogása ama szent, hazafias cél érdekében, hogy az önhibáján kívül nyomorba jutott szegény magyar szenvedő ember ne érezze magát megaláztatva, mert nincs semmije, hogy ne kelljen alalmazni a könyörögnie, hanem hogy oly színvonalon élhessen, amely neki, mint embernek jár és amely őt, mint embert, megilleti.

Merano szálloda

BUDAPEST IV., Bécsi-utca 2.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz.
Pensiórendszer. Igen mérsékelt
árak. Olcsó havi bérlet.

A legkellemesebb családi
ház a Belváros szívében

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30 P, félévre
15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Hálaadás Szilveszter napján a haza gyarapodásáért

A nagyváradi apostoli kormányzói helynőkség legutóbbi körlevelében a következő rendelkezést adta ki a Szilveszter-napi esti újatosságokra vonatkozóan:

„Mélységes hálából az isteni Gondviselés iránt, hogy a mostani világégesben hazánkat megoltalmazta a kockázatos és mind a nemzet, mind egyházunk erőt sorvasztó konfliktusoktól és hogy a Kormányzó Ur Ő Főméltósága, valamint bölcs államférfiaink közreműködésével lehetővé tette számunkra a hazához vérontás nélküli visszatérésünket, elrendelem, hogy Szilveszter-estjén a szokásos hálaadás keretén belül különös hálaadás történjék hazánk gyarapodásáért, továbbá, hogy a főtisztelendő Papság és a hívek imádkozzanak a hazáért, annak javára ajánlják fel önmegtagadásukat, jócselekedeteiket, alimizsnáikat és egyéb erénygyakorlataikat”.

ELJEGYZÉS. *Suhayda* kei és *Kolontáry* László szigorló orvos jegyesek.

Narancs, mandarin, maróni
és összes déligyümölcsök
angró árban kaphatók
Fructus cégnél
Hlatky Endre utca 8

FELMENTETTE A KORMÁNYZÓ PELÉNYI JÁNOS KÖVETET. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó Pelényi János rk. kövelet és meghatalmazott minisztert a washingtoni követség vezetése, valamint az Egyesült Államok, Cuba és Mexikó területére kiterjedő követi megbízalása alól felmentette.

Temetés. Özv. Sal Ferencné Flaskay Teréz 90 éves korában meghalt. Temetése hétfőn 9 órakor lesz az olasz Szentlélek plébánia templomból. (Erdélyi „Concordia”.)

Balogh Zsuzsanna 42 éves korában a Szőlősi rét V. sz. utca 25. házában lakásán meghalt. Temetése december 29-én délután 2 órakor lesz a Rulikovszky sírkertben. (Caritas.)

Megcáfolt hírek a jugoszláv kormány átalakulásáról. Belgrádból jelentik: (Budapesti Tudósító.) Bizonyos külföldi lapok arról emlékeznek meg, hogy Jugoszlávia általános kormányválság előtt áll. Ezeket a híreket Belgrádban a leghatározottabban megcáfolják és mint teljesen alaptalanokat tüntetik fel.

STANDARD
Mussolini tér 11-a. Ulmann palota
Gyermekkoscsik, csőbutorok, vasbutorok, ágyasodronyok legolcsóbban.
Telefon: 17.07

Az unitáriusok évvégi egyházközségi közgyűlése. Folyó hó 29-én vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel istentiszteletet tartunk a Horthy Miklós tér 2. sz. alatti imaházunkban. Az egyház vezetői felhívják híveink figyelmét az istentisztelet után tartandó évvégi egyházközségi közgyűlésre, kérve híveink minél nagyobb számban való megjelenését. A gyűlésen napirendre kerül az egyházunkat érdeklő és sürgős megoldásra váró ügyek megtárgyalása.

Gondoskodjon jegyéről elővételeiben a szezon legjobb vigjátékához

Muráti,
Szörényi,
Páger és
Jávör

Igen vagy nem?

csak ma
és holnap
az Apolló-
ban

MÁRCIUS 31-IG FELFÜGGESZTETTÉK A TÜZIFA VÁMJÁT. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. belügyminiszter átmenelegleg felfüggesztette a tűzifa vámját. A rendelkezés 1941 március 31-ig marad érvényben.

A kormány május 2-áig veszi igénybe a kivételes hatalmat. Budapestről jelentik: A Budapesti Közlöny szombati száma közli a minisztérium rendeletét, amely közhírré teszi, hogy a minisztérium az országgyűlés hozzájárulásával a kivételes hatalmat — egyelőre 1941 május 2-ik napjáig — továbbra is igénybe veszi.

A szénrel való takarékoskodás érdekében korlátozzák a vasuti forgalmat. A Budapesti Értéktörvény jelentik: Arról értesülünk, hogy a vasuti forgalom korlátozása a szénrel való takarékoskodás érdekében történik. A korán beállott rendkívüli hideg sokkal nagyobb szénmennyiség felhasználását kívánja és nagy kiesést jelent a termelésben az őszi bányászatról is.

Kedd este fél 12 órakor indul az
Apolló mozgó

minden idők legnagyobb magyar
filmjével

Tóparti látomás-sal

mely filmet, akárcsak a »Halálos
tavasz«-t, csak 16 éven felülieknek
engedélyezte a cenzura

**Jegyelővét már most!
Nem emelt helyárak!**

A nagyváradi Római Katolikus Növendő Egyesület 1941 január 6-ikán, Vízkereszt-ünnepén nagyszabású művészi műsor keretében fejezi ki abbeli örömét, hogy 22 évi szívós, kitartó munka után ismét betöltheti igazi szerepét és eredeti célkitűzéseit: ismét segíthet az elhagyottakon. Akik ismerik ennek az elmúlt 22 évnek a küzdelmeit és osztottak azokban — eljönnek erre az estélyre, hogy most örömeiket is megosszák az örvendezőkkel, ezzel is segítséghez juttatva az éhezőköt. A műsor est pontban 8 órakor kezdődik, a Kereskedelmi Csarnok összes helyiségeiben. Tánc reggel 2 óráig. Előadás alatt az ajtók zárva lesznek.

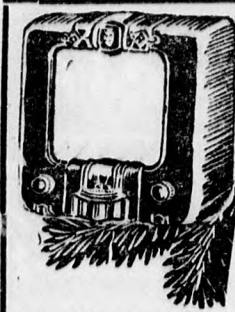
Engedélyezett **ONGYÜJTOK**
Haslinger ékszerésznél Rákóczi-út 8. sz.

Elsülyedt egy angol tartályhajó. Newyorkból jelentik: (Német Távirati Iroda). A Standard Oil Company londoni fiókja közli, hogy a Charles Prapp tartályhajó, amely 25 millió gallon kőolajjal volt utban Nyugat-Afrika felé, elsülyedt. 42 főnyi legénységéből 22 valószínűen életét veszítette.

MAGYAR IDEGENFORGALMI KÉPVISELŐK JUGOSZLÁVIÁBAN. Belgrádból jelentik (Avala): A magyar idegenforgalmi és kereskedelmi képviselők jugoszláviai körútjuk során december 26-án Belgrádba érkeztek. Egy napi tartózkodás után folytatják útjukat Szerajevóba és Dubrovnikba, majd Splitbe és Zágrábba mennek. Onnan térnek vissza Budapestre. Pénteken hivatalos látogatást tettek az iparügyi és kereskedelemügyi miniszternél, valamint a jugoszláviai idegenforgalmi vezetőknel.

Bolgár terv a 60 éves földművesek nyugellátásáról

Szófiából jelentik (Bud. Tud.) A kormány mezőgazdasági albizottsága megvitatta a földművesek öregkori biztosításának kérdését. Terveket dolgoztak ki, melynek értelmében a 60 évet betöltött földművesek 300 léva havi nyugdíjat kapnának.

Ne gondolkodzon újévi ajándékon, vegyen egy rádiót a

1940
január
1

MUSICABAN

Rákóczi-út 9. szám

Eladó részletre is. — Néprádió P. 44.60.

Időjárás

Élénkebb, a hegyeken erős nyugati, északnyugati szél. Egyes helyeken havazás. A hideg mérséklődik.

KINEVEZTEK AZ ERDELYI ÉS KELETI IPARFELÜGYELŐI KERÜLETEK VEZETŐIT. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. iparügyi miniszter a csikszeredai iparfelügyelői kerület vezetésével Gád Imre dr. m. kir. iparfelügyelőt, a kolozsvári iparfelügyelői kerület vezetésével Parkas József m. kir. ipari főfelügyelőt, a marosvásárhelyi iparkerület vezetésével Nováky Jenő dr.-t, m. kir. ipari segédfelügyelőt, a máramaroszi kerület vezetésével Cséka Lajos m. kir. ipari segédfelügyelőt, a nagyváradi kerület vezetésével Tökés Barna m. kir. ipari felügyelőt, a szatmárnémeti kerület vezetésével Kiss Ödön m. kir. ipari felügyelőt bizta meg.

Alapítva: 1836 — Centenárium: 1936

Kossuch János

Budapest IX. Vamház körút 5. Telefon 387-141
Üveg-, porcellán- és tülzállóedények. Disztárgyak, üveg- és porcellánkészletek. Ajkai üvegyárának budapesti főlerakata
Védjegy: „Magyar Kristály”. ABC tag

130 magyar menekült várja a határátlépést engedélyt Kerelöszentpálon és Mezőgerebenesen. Marosvásárhelyről jelentik: A román uralom alatt maradt Kerelöszentpál és Mezőgerebenes községben 50, illetve 80 menekült várja, hogy a román hatóságok átengedjék őket magyar területre. A román hatóságok azonban folyton hálaltják az engedély kiadását és ezt az eljárásukat nyíltan azzal okolják meg, hogy szerintük a magyarok azért akarnak visszatérni magyar területre, hogy a januárban megtartandó népszámlálás alkalmával a Magyarországhoz visszacsatolt erdélyi részeken a magyarok számát növeljék. A menekültek a két nyomoruságos határmenti községben a legnagyobb nélkülözéseknek vannak kitéve.

Szilvesztere

kellemes lesz,
ha bort, likőrt

Szász-nál vesz

TÉVESEN JELENT MEG A HADIROK-KANTAKRA VONATKOZÓ HIRDETMÉNY. A napokban hirdetményt közöltek, amely a hadirokkantak jelentkezésével foglalkozott. A hirdetménynek az a része, amelynek értelmében azok a románoktól pénzellátást kapott rokkantoknak kell jelentkezniük, téves mert azoknak is jelentkezniük kell, akik annakidején a magyaroktól kaptak rokkantsági segélyt, hogy a kék hadigondozási bejelentőlapot kiállítsák és beadják a hirdetményben megjelölt napokon. Azoknak, akik újonnan jelentkeznek a tiszti főorvosi hivatalban, szintén a már megjelölt időpontban kell jelentkezniük.

A Kereskedelmi Csarnok közleménye. A textil és rokon szakmákhoz tartozó (posztó, rőtös-áru, konfekció stb.) kereskedőket kérjük, hogy ma, folyó hó 29-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi Csarnok üléstermében tartandó fontos szakmai gyűlésen feltétlenül ejjes számban megjelenni szíveskedjenek.

Meghűlés?
Fájdalmak?

Magyar gyártmány!

Causyth
 tableta

Minden gyógyszerárban kapható!

20 TABLETTA ÁRA 3.40 P.

Kérdezze meg orvosát!

Gyártja: Tornaigó gyógyszerár, Budapest, Szent Gellért gyógytúró.

Otthona kényelmes és izléses lesz, ha „Arta“ butorokkal rendezi be, „Arta“ Butorcsarnok Nagyvárad, Gróf Bethlen István utca, Pannonia szálló mellett.

SZILVESZTERI TÁNCMULATSÁG A KATOLIKUS LEGÉNYEGYLETBEN. Nagyvárad. Saját tud. A Katolikus Legényegylet ifjúsága nagy, mókás, táncos szilveszteri mulatságot rendez az egyesület Teleki-utcai székházának dísztermében. A rendezőség érdekes meglepetésekről, tomboláról, világpostáról s egyéb kedves számokról gondoskodik. Városunk keresztény magyar társadalmát ezután hívja meg a mulatságra a rendezőség.

Legszébb, legotcsóbb fényképek
RÓNA fényképésznél
 Nagyvárad, Teleky-utca 4.

Kereskedelmi tárgyalások Japán és Indokina között. Vichyből jelentik: (MTI) A francia-japán kereskedelmi tárgyalások Indokina és Japán között Tokióban nemsokára megkezdődnek. Francia részről remélik, hogy mindkét félre nézve szerencsés módon zárulnak majd a tárgyalások.

TÜZ PUSZTÍTOTT EGY ÓRIASI MOZGOSZÍNHÁZBAN. Genfből jelenti a DNB: Mint Vichyből jelentik, karácsony másodnapján Marseilleben egy mozgóképszínház tűzvész következtében elpusztult. Amikor a tűz kikutott, nem volt előadás. A háromezer főnyi közönség befogadására alkalmas nézőtér teljesen elpusztult. (MTI)

„Ujvívi fák“ a szovjetben. Lembergből jelentik: Csütörtökön érkezett meg a moszkvai kormány rendelkezése a karácsonyfákat pótló úgynevezett „ujvívi fák“ felállításáról. A Szovjetunió területén már több esztendő óta engedélyezik a karácsonyfa helyett az úgynevezett „ujvívi fák“ felállítását, amely mintegy az évszázados népszokások kielégítésére szolgál. Az elmúlt évben szovjeturalom alá került Lembergben ezidén klubokban, iskolákban és magánházakban is megengedték a feldisznított fák felállítását új napjára, azonban szigorú tűzbiztonsági előírások szem előtt tartásával.

Ermelléki mezőgazdasági szövetkezet
 italmérési üzletében

percentest

keres január 1-re, feltételek megtudhatók
 nevezett szövetkezet irodájában, Székelyhid

Ömlik az arany Amerikába. Newyorkból jelentik: A kereskedelemügyi minisztérium közlése szerint a december 18-ával véget ért héten 36.3 millió dollár értékű arany érkezett az Egyesült Államokba, Ausztráliából 14.9, Kanadából 10.3, Japánból 4.2, Argentínából 3.5 és Dél-Amerikából 1.6 millió dollár értékű arany jött. A megelőző héten érkezett arany értéke 16.3 millió dollár volt.

Mézték után férfi és gyermekruhákat tegol
 csöbbsen készít

Tóth István férfi, gyermek ruha szabó
 Rákóczi ut 22. sz.

Szegény gyermekek karácsonya az unitáriusoknál. Folyó hó 21-én délután 4 órai kezdettel lélekemelő ünnepély keretében rendezték meg a nagyvárad unitárius nők szegénysorsu gyermekeink segélyezése céljából a karácsonyfa ünnepélyt, amelyen nagy gyülekezet jelenlétében mintegy 35 unitárius gyermeknek osztott ki szeretettel ajándékot a nőszövetség. Ezenfelül ruha, cipő és pénz segélyben is részesítették gyermekeinket. — Ezután köszönetet mondunk mindazoknak, akik adományaikkal gyermekeinken segíteni óhajtottak.

Megállapították az ipartestületek területi beosztását. Magyar Távirati Iroda jelenti: Az iparügyi miniszter a Budapesti Közlönyben közzétett 60.000—1940. I. M. sz. rendeletével megalakította a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben is az ipartestületeket és megállapította az ezen országrészekben, valamint az ezzel határos területeken működő ipartestületek területi beosztását.

LÁNG MARTALEKA LETT HÁROM KANADAI LAKTANYA. Newyork. (NTI): Egy meg nem nevezett keletindiai kikötőből jelentik, hogy a kanadai tengerészet három laktanyája kigyulladt. Egy tengerész életét veszítette, kettő megsebesült. (MTI)

Romániában nem lehet zsidó tanoncokat szerződíteni. Bukarestből jelentik: A román munkaügyi miniszter rendelete értelmében, a jövőben nem lehet zsidó tanoncokat szerződíteni. A november 6-a után történt szerződítések érvénytelenek.

Tivoli mozgó műsora:

Dzsungel szerelme

Főszer.: Dorothy Lamour és Roy Miland.
 Előadások szombat és vasárnap délután
 3, 5, 7 és 9 órákor.

Vasárnap d. e. 11 órákor Matiné.
 Olcsó helyek.

Vasúti szerencsétlenség kétszáz halottal és sebesülten. Tokióból jelentik: (Német Távirati Iroda.) Formosa szigetén, Tacaótól öt kilométernyire északra egy tehervonat összeütközött egy személyvonattal, hibás váltóállítást következtében. A személyvonat kisiklott és lezuhant a töltésről. Kétszáznál több utas életét veszítette, illetve megsebesült.

U évre csokoládé malacot, ajándék csomagot
PETROVICS CSOKOLÁDÉ

gyár fióküzleteiben vásárolhat
 Teleki utca 26—28. - Rákóczi-ut 6. - BOULEVARD cukorkaüzlet, Rákóczi-ut 1.

**Továbbtartanak a hóviharak
 áradások és orkánok**

Casablancából jelentik (Havas): Ben Achmed vidékén rendkívül heves orkán dúlt. Az anyagi kár tetemes. Tíz ember életét veszítette. A vihar mintegy száz egyméteres átmérőjű fát tépett ki gyökereiről.

Madridból jelentik (Stefani): Egész Spanyolországban nagy hideghullám vonult végig. Segoviában 20 fokot mértek fagypontra. A leoni hegyekben a pásztorok fegyverrel kénytelenek védekezni a farkascordák ellen.

Bukarestből jelentik (MTI): Országszerte tartanak még a hóviharak, különösen az O-királyságban. Tulcea környékén a jégzajlás ezárlta a kikötőt. A Dunadeltában, a Szulincsatornában két gőz a jég közé fagyott.

Istanbulból jelentik (Német Távirati Iroda): Szmirna vidékéről hatalmas áradásokat jelentenek. Pergamonban 37 ház beomlott. Tráciában nagy területek kerültek víz alá. Istanbul és Drinápoly között megszakadt a vasúti összeköttetés.

Bukarestből jelentik (MTI): Románia különböző vidékeiről újabb hatalmas hóviharakat jelentenek. Tulcea megyében több ember megfagyott. Dolj megyében a hóviharak és a hatalmas havazás következtében a forgalom szünetel. A Jugoszláviából jövő Orient express hat óra késéssel futott be Temesvárra. A buzeui hegyekben egy lavina eltemetett három munkást. Az egyik holttestét sikerült megtalálni, a másik kettőt még nem.

Nőikabátok, ruhák

elsőrendű kivitelben **Róna Andor** Nagyvárad, Sas palota

A volt román impériumtól átvett tényleges közalkalmazottak saját személyükre kiállított CFR vasúti igazolványok érvénytartalmát 1941. január 31-ig meghosszabbították, a 194. sz. Kü. rendelet értelmében.

A Kereskedelmi Csarnok közleménye. A textil és rokon szakmákhoz tartozó (posztó, rőfös-áru, konfekció stb.) kereskedőket kérjük, hogy ma, folyó hó 29-én, vasárnap délelőtt 11 órákor a Kereskedelmi Csarnok üléstermében tartandó fontos szakmai gyűlésen feltétlenül aljes számban megjelenni sziveskedjenek.

A „Sok hűhó Emmiért“ pályázat nyerőjének budapesti programja. Lázás izgalommal tárgyalják Nagyváradon, hogy vajon ki lesz a szerencsés nyertes, aki megnyeri a pályázatot? Ertesülésünk szerint a pályázat győztesét a margitszigeti Palatinus szállóban látja vendégül Szelezky Zita és Jávor Pál. A dus pesti programból kiemelkedik a Szelezkyvel és Jávorral együtt elköltött ebéd, vacsora és színháznézési programok, valamint az ezekről készített fotóriportok.

**FERENC JÓZSEF
 KESERŰVIZ**

60 dekás népkenyérer hoznak forgalomba Romániában. Bukarestből jelentik: (MTI) December 30-ától kezdve a malmokból és raktárakból eladott fehér liszt árát kilónként 27 lei 50 baniban állapították meg. Az úgynevezett népiiszt kioja, ugyancsak malmokból vagy raktárakból eladva, 14 lei. December 30-ától kezdve 300 grammos népkenyérer hoznak forgalomba. A népkenyér ara darabonként 12 lei és csak a sütetést követő rapon szabad forgalomba hozni. Friss kenyér forgalombahozása december 30-a után tilos.

KÖZGYŰLÉST TARTOTT AZ ORSZÁGOS STEFANIA-SZÖVETSEG. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az Országos Stefania-Szövetség a közelmúltban módosította alapszabályait, mivel kapcsolatban a neve: Országos Egészségvédelmi Szövetségre változott. A most tartott közgyűlésen védőve a szövetség eddigi elnökét, dr. Ugron Gábor v. b. t. t. nyug. belügyminisztert, országos elnökké dr. Johan Béla belügyminiszteri államtitkárt választották meg. Aelnökök lettek Keller Lajos, a szövetség eddigi országos ügyvezető igazgatója, dr. Esztergár Lajos polgármester, az országos népi- és családvédelmi a'p elnöke és Fischer Béla felsőházi tag.

Magyar Kir. rendőrség nagyváradai kirendeltsége

Rendelet

8450—1940. M. E. sz. rendelet a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi területen rendőrhatalom engedélyhez kötött összes régi jogszabályokat megszüntette, illetve azok érvényüket veszítették és ennek megállapítása végett az összes automata biliárd asztalok tulajdonosai és engedélyesei felhívandók, hogy 1941 évi február 1-ig terjedő idő alatt a jogszabály gyakorlatához a magyar jogszabályok értelmében szükséges engedélyt szabályszerűen felszerelt kérvényben kell kérni, a kérvények a fenti határidőig a magyar királyi rendőrség nagyváradai kapitányságához címezve 2 pengős okmánybélyeggel felszerelve adandók be. A kérvényhez csatolandók: 1. állampolgársági bizonyítvány, 2. személyazonosság igazolására születési anyakönyvi kivonat, 3. erkölcsi bizonyítvány, mely folyamodónak nemzethűség szempontjából kifogástalan magatartását és megbízhatóságát igazolja, 4. az engedélyt (igazolást), melynek alapján a jogszabályt a visszacsatolás előtti időben gyakorolta és ezidő szerint is gyakorolja és a folyamodó szülei, nagyszülei keresztlevele, illetve anyakönyvi kivonata.

A jogszabály ideiglenes mindaddig folytatható, amíg a rendőrkapitányság az előterjesztett kérelmek tárgyában jogerősen nem határoz.

Az érdeklődők forduljanak a Vendéglősök Egyesületéhez.

Emlékezzünk...

1914. december 30. Ribarik István volt pozsonyi 72. közös gyalogezredbeli tizedes a Nida menti harcokban, mint összekötő járőrparancsnok azt a parancsot kapta, hogy három gyalogossal keresse meg a szomszéd századot és állapítsa meg az ottani helyzetet. A parancs végrehajtása közben 15 orosz megtámadta és fegyvertételre szólította fel. Ribarik a bátorságot kihasználva cselhez folyamodott. Hátra kiáltott: „3. század előre, rajta!” A megtévesztett oroszok egy közeli épületbe húzódtak vissza. Ribarik sarkon követte őket. Erélyes és bátor fellépésével rövid, de heves ellenállásuk után foglyul ejtette az oroszokat. Ebben a pillanatban egy orosz főhadnagy 2 katonával Ribarikra roantott. Ribarik a tisztelet megadásra szólította fel, de ez nem engedelmességet, sőt közeledett a tizedeshez, mire az a főhadnagyot és katonáit lelőtte. Parancsnokok elvesztése annyira hatott az oroszokra, hogy megadták magukat.

Ribarik tizedest ezért a fegyvertényért az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

1914. december 30. Csánki Károly a 7. közös huszárezredbeli szakaszvezető a Duklai hágó környékén kis járőre élén átlövagolt az oroszok sűrű biztosító vonalán és a heves tüzzel mísem törődve, Barwinek falu nyugati szegélyéig jutott s innen igen értékes jelentéssel tért vissza.

A kis ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

1915. december 30. Ezen a napon a volt pozsonyi 72. közös gyalogezredbeli Simonics János őrmester, amikor az oroszok a felgyújtott czarkovi kastélyt megtámadták és a század jobb szárnyát és hátát veszélyeztették, 15 emberével megrohamozta a tiszteres tulerőben lévő ellenséget és azt szuronnal és kézigranáttal visszaverte.

Ez a merész elhatározásából eredő hősi cselekedete századának győelmét lényegesen elősegítette. Bátor magatartásáért az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

Ujévre vásároljon ajándékot

manikűr készletek

kölniviz kazetták

fésű garnitúrák

Farkas István

! „APOLLO” drogériájában

Rákóczi-ut 7/b.

RÁDIÓ-MŰSOR

VASÁRNAP, DECEMBER 29.

8.00 Ébresztő. Szózat, Hanglemezek.

8.45 Hírek.

10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Terézvárosi plébánia templomból. A szentbeszédet mise közben Tóth K. János, a pesti Szent Imre kollegium prefektusa mondja. Énekel a templom énekkara Kemenes Frigyes vezényletével. Orgonál Lisznyai Szabó Gábor. — Előadásra kerül: a) Bánáti Buchner Antal: Karácsonyi mise; b) A változó részek Goller offertoriumának kivételével Gregorián korálisok. A magánzólamokat éneklí Vargha Klára, Milinkovich Gemma, Balázs Lóránd és Kristofcsák Ernő.

11.15 Evangélikus istentisztelet a Deák téri templomból. Prédikál Scholz László gimn. vall. tanár. Énekel a Dunántúli énekeskönyvből: 55. 417. és a Himnusz. Karének — Rajter Lajos: Uram tégy csodát. Énekel a Lutheránia vegyeskora. Kápi-Králik Jenő vezényletével. Orgonál Zalánfy Aladár.

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utánozzák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak és T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagban kérje.

DARMOL

12.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30 A Székesfevárosi Zenekar. Vezényel: Fridl Frigyes.

13.45 Hírek.

14.00 Hanglemezek. I. rész Művészfilmek, II. rész: Filmulak.

15.00 Időszerről gazdasági tanácsadó. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-prozata.

15.30 Szalonötös.

16.00 Hangképek vasárnap sportjáról. Beszél: Pluhár István és Legényei József dr.

16.30 A világhódító Jézusjárás. (A reni 400 éves alapítása.) P. Gyenis András előadása.

17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

17.15 Honvédműsor.

18.00 Varga Imre magyar nótákat énekel, kíséri Veres Lajos cigányzenekara.

19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.

19.20 Sporteredmények.

19.30 A magyar paraszti színpadon. II. rész. Tanulmány. Irta és rendezte Gsanády György. — Előadásra kerülnek jelenetek Kosztolányi János: Földindulás; Nyírő József: A Jézusfaragó ember; Jókai Mór: Dózsa György; Kós Károly: Budai Nagy An-

tal és Nyírő József: Uj haza c. műveiből. — Közreműködik: Nagy Ibolya, Egyed Lenke, Eszenyi Olga, Gobbi Hilda, Kulcsár Irma, Lehotay Árpád, Gárday Lajos, Köpeczi Boócz Lajos, Bársony István, Baksa Soós László és Dévényi Gyuri.

20.40 Hírek, időjárásjelentés. Műsor egész éjjelig a legújabb módosítás szerint.

Budapest II.

11.00 Mária Terézia 1. honvédegyalozsred zene-kara. Vezényel Pongrácz Géza.

12.05 Levente rádióelőadás.

15.00 Malcsiner Béla jazz-zongora számai.

15.30 Emlékezés Kaas Ivorra. Bóka László előadása.

16.00 Szalonötös.

16.25 Az Operaház előadásának ismertetése.

16.30 Az Operaház december 28-iki előadásának közvetítése. Hangfelvétel. Figaro házassága.

Vigopera három felvonásban, négy képpben. Beaumarchais vigjátéka után írta Lorenzo da Ponte. Fordította Vidor Dezső. Zenéjét szerezte Mozart. Vezényel: Berg Ottó. Rendezte Márkus László. Az I. felvonás után kb.

18.00 Hírek.

Az előadás után kb.

19.25 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.

20 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

20.20 Ücsetversenyeredmények.

20.30 Közvetítés a Britannia-szállóból. Lendvai Jóska cigányzenekara muzsikál.

HÉTFŐ, DECEMBER 30.

6.40 Ébresztő. Torna.

7.40 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.

10.00 Hírek.

10.20 A kétezeresztendő gyorsírás. Schelken Pálma előadása.

10.45 Székely adomák. Irta Joó Gábor. Felolvasás.

11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10 Mihalíkné Nagy Irén énekel, zongorán kíséri Földes László.

12.40 Hírek.

12.55 Vitéz Gelánthay Jenő dr hegedül, zongorán kíséri Földes László.

13.20 Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés.

13.30 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.

14.30 Hírek.

14.45 Műsorismertetés.

15.00 Arfolyamhírek.

15.20 Sárközi Gyula cigányzenekara.

16.15 Diákéletről. A Frithjof-monda. Geréb László dr előadása.

16.45 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.

17.15 Hanglemezek. I. rész: Pátria tánclemezek. II. rész: Külföldi tánclemezek.

17.40 Egészségügyi Kalendárium. Faragó Ferenc dr előadása. Az Országos Közegészségügyi Intézet közleménye.

18.10 Suomi lelke. Csekey István dr egyetemi tanár előadása.

18.40 Seeresdy Sándor cimbalmozik zongorakísérettel.

19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.

19.20 A Filharmoniai Társaság rádióhangversenye. Vezényel Dohnányi Ernő. Közreműködik Bösler Endre, az Operaház tagja és az Operaház énekkara.

20.40 Hírek, időjárásjelentés.

Műsor egészen éjjelig a legújabb módosítás szerint.

Budapest II. műsora:

17.15 Uszó földrészek. Matolay Tibor előadása.

17.40 Kertész Lajos énekel, zongorán kíséri K. Kain Kató. — Tarnay-dalok.

18.00 Hírek.

18.10 Zsámboky Miklós gondolkázik zongorakísérettel.

18.45 London égése 1666-ban. Irta Ráth-Végh István dr. Felolvasás.

19.15 Szórakoztató hanglemezek.

20.00 Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven.

20.25 Közvetítés a Hungária szállóból. Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.

December 31

Telefon 1801. **Belvárosi Mozdó.** Rákóczi-út 3.

December 31

Ejjel fél 12 órakor.

3 órás kacsagás!

3 órás kacsagás!

Szilveszteri vidám kabaré**Szinre kerül: A házasság nehéz dolog?!?**

Kacagató sláger bohózat 2 részben.

Főszereplők a kacsagás nagy mesterei:

Koslós Juci

Nagy Margit

Hegyesi Ferenc

T. Pogány Janka

Beregi László

Tanay K. Emil

Köszegi Dusu

Vathy 'S duó

Némedí István

Jack Donald

Flick-Flack

step

Európaíriú táncos pár.

komikus pár.

Azonkivül s...

...ek: Bohózatok, tréfák, mókák. énekek és táncszámok

...or malac- és pezsgősorsolás!

Olcsó helyárák!

Jegyek elővételben a Belvárosi Mozdóban.

SZINHÁZ

Meghalt Miklóssy Margit

Kolozsvárról jelentik: Miklóssy Margit, a kolozsvári Nemzeti Színház volt komikája meghalt. Temetése ma délután lesz a házsongárdi temetőből.

Miklóssy Margit, az áldott kedélyű, bőhumoru, nagyszívű magyar színésznő nincs többé. Néhéz időkben mulattatta az erdélyi közönséget s Nagyváradtól Brassóig szívébe zárta mindenki. Elmúlása nagy gyászt s pótolhatatlan űrt jelent színészetünkben. A kiváló művésznő pályája ismertetését legközelebbi számunkban közöljük: most csak könnyes bucsut mondunk annak, aki nek még nemrég oly sokat tapsoltunk.

A színházi iroda közleményei:

— **Csárdás kis kalapom. A színház revü új-donsága.** Az első magyar revü operett. Minden előadásán siker. Szellemes szöveg, magyaros zene, tündöklő kiállítás, teljesen új díszletek, főnév városi előadás. Rendező Tihanyi Vilmos, karnagy Szathmáry Endre, főszereplők: Jurik Ica, Rappert Dódi, Bartos Csilla, D. Kovács József, Nagy Ferenc, Felhő Ervin, Bihari Zoltán, Sashegyi József. — Csárdás kis kalapom: szombat este 8 óra, vasárnap este 8 óra, hétfőn este 8 óra lesz a műsor.

— **A színház szilveszteri kabaréja.** Mindenkinél nevetni kell. A színház szilveszteri kabaréjának műsor-összeállításánál mindenkinél nevetni kell jelszóval választották ki a színpadon élő bohózatokat, amelyek a budapesti kabaré műsorok legújabb és legnagyobb sikerű darabjai. A színház igazgatósága nemcsak ragyogó műsorral kedveskedik a közönségnek, hanem a sorsolásra kerülő értékes tárgyakkal is. Az bizonyos, hogy a színház szilveszteri kabaréja mindenben vezet. Színpadon: négy falrengető bohózat, vilámtrefák, magánszámok, táncduettek. A műsorban felép az egész társulat. Rendező: Tihanyi Vilmos, karnagyok: Szathmáry Endre és Sárdi Alajos. A táncszámokat Szabó Jenő balettmester tanította be. Mindkét előadásnál macra és ajándék sorsolás. Újvíz meglepetések. Az előadások kezdete este 8 óra és éjjel 11 óra. Mindkét előadás teljes műsor. Rendés helyárrak. Jegyek már váltak a színház elővételi pénztáránál.

Heti műsor:

Vasárnap délután 4 óra: **Csárdás kis kalapom.**

Vasárnap este 8 óra: **Csárdás kis kalapom.**

Hétfő este 8 óra: **Csárdás kis kalapom.**

Kedden este 8 óra és éjjel 11 óra: **Nagy szilveszteri kabaré.** Villámtrefák, magánszámok, énekszámok, 4 falrengető bohózat, táncduettek. Az egész társulat felléptével. Nagy macra és ajándék sorsolás, újvíz meglepetések. — Rendező: Tihanyi Vilmos. Fővárosi műsor. — Rendés helyárrakkal.

Szerdán, január 1-én délután 4 óra: **A szilveszteri kabaré megismétlése,** teljes esti műsorral.

Szerdán este 8 óra: **Az ördög nem alszik.** Zenés vígjáték.

Nosz Andor és Soltész Ica operettje a váradi színházban. Putnik Bálint és Szathmáry Endre igazgatók műsorra tüzték két nagyváradi szerző színpadi munkáját, az Enyém leszel című három felvonásos operettet. A darab szövegekönyvét és verseit Nosz Andor írta, zenéjét pedig Soltész Ica szerzte. Nem első kísérlet ez. Nosz Andornak már több egyfelvonásosát játszották nagyváradi műkedvelők s a törekvő színpadi szerző három évvel ezelőtt, ugyancsak Soltész Icával együtt, háromfelvonásos operettet írt, a Régi dal címűt, amelyet szintén nagyváradi műkedvelők adtak elő igen nagy sikerrel. A román megszállás utolsó éveiben szüneteltek Nagyváradon a műkedvelői előadások, amelyek rendezésében Nosz Andor különös érdemeket szerzett, de a két szerző a jobb idők elkövetkezésébe vetett reménnyel tovább dolgozott és most új darabbal léphetnek a közönség elé, ezuttal már nem műkedvelő színpadon. Bizton várható, hogy a Szigligeti Színház operettegyüttese sikerre viszi az Enyém leszel című operettet, amelynek január közepére tervezett bemutatója iránt — már a két szerző személyére való tekintettel is — nagy érdeklődés nyilvánul meg a nagyváradi színház-műkedvelők körében.

Őszinte mozikritikák

*
Rossz filmet nem dicsérünk!

Ugy látszik, hogy néhány kezdetleges, selejtes filmprodukción után a magyar filmgyártás teljesen legyőzte a kibontakozás első nehézségeit és hibáit, mert az utóbbi időben vetített filmek színvonala és művészi értéke szinte megegyezik a francia filmekéivel. Játékban, rendezésben és fotográfálásban egyaránt meglepő eredményeket ért el s kialakult egy egészen újfajta magyar stílus: a hangulatos, bőhumoru, épkézláb meséjű és fordulatossá szalonvígjátékok stílusa. A komoly színművek pedig minden tekintetben magas értéket jelentenek s ugy tartalmitlag, mint fotográfálásban egyaránt a legjobbat nyújtják. Érdekes, hogy a magyar filmek színvonalának ezt az ugrásszerű emelkedését — mi, akik egy-szerre kaptuk a magyar filmeket s hónapok óta egymásután kerülnek bemutatásra, a legrégibb-től a legújabbakig — mennyire észrevettük és le tudták mérni.

A Korona mozgó

karácsonyi műsorán Babay József „Rózsafabot” című szívezzsólóan kedves és meleg színképben tobzódó regényének filmváltozata szerepel. Szelezky Zita álomszép alakítása, Timár József megkapó játéka emeli a filmet művészi színvonalra, de játékban, rendezésben és fényképezésben egyébként is megkapóan szép nyújt a film.

Az Apolló

műsorán robbanó humoru filmvígjáték szerepel. Az „Igen vagy nem” remekműve cselekménye, magával sodró lendülete, hatásos jelenetei biztosítják a nagy közönség sikert. Kiállításban is csillogóan gazdag a film, amelynek forgatókönyvét a kitűnő Asztalos Miklós és Vaszary János írta, hangulatos muzsikáját Buday Dénes szerzte, főszerepeit pedig a magyar film legjobb erői: Muráti Lilla, Szörényi Éva, Jávör és Páger játssza.

A Belvárosi mozgó

Aszlányi Károly regényét bizonyára sokan olvasták Nagyváradon is. Karácsonyra az Aszlányi regény filmváltozatát mutatta be a Belvárosi mozgószínház s régen mulattunk annyit filmen, mint azon a sok hűhón, ami Emmi körül kavardik. Emmi Szelezky Zita játssza. Pillanatig sem érezi mögötte a rendezőt. Benne el a filmben s a film ő általa nyer igazi életet és színt. Kedves, bájos, elegáns, közvetlen, ravasz és szívezzsóló: nagy nyereség a magyar film számára. Partnere: Jávör Pál, a megszokott jó. Csontos elragadó öreg komornyikja és Kiss Manyi enni-gazdáló kis cselédjé emelkedik ki még. A rendezés szép, világos, természetes képek, sok hangulatos felvétellel színeve. A film megérdemelt sikert aratott. — Előtte egy színes pótkén: Wal Dvsné raizosfilmje keltett derűtséget hűbájos mókáival. (—la)

Törli a város az óbor fogyasztási illetékét

Nagyvárad, saját tud A város polgármesteri hivatala nemrég felhívást intézett a horkészletek bejelentésére vonatkozóan, mely szerint a borra hektoliterenként 9 pengő fogyasztási illeték megfizetését rendelte el. Az illetékezés sérelmesen érintette a nagyváradi szőlőgazdákat, mert a fogyasztási illetéket a román uralom alatt már megfizették. Ezért a szőlőbirtokosok emlékiratot szerkesztettek és Árvay Árpád országgyűlési képviselőt kérték fel közbenjárásra.

Árvay Árpád képviselő a küldöttség élén szombaton délelőtt felkereste Dr. Gyapay polgármesterhelyettes, aki előtt kifejezte a méltánytalanságot és kérte, hogy töröljék a már megfizetett fogyasztási illetéket. A polgármesterhelyettes a legnagyobb előzékenységgel fogadta a küldöttséget és megértéssel vette tudomásul a kívánságot. Igéretet tett, hogy mindent megtesz az illeték törlése érdekében és javasolta, hogy ezután külön jelentés be az ó és külön az újbor készletet, hogy a jövőben csak az újbor után róják ki a fogyasztási illetéket.

Az eredményes közbenjárást nagy megnyugvással vette tudomásul a küldöttség és köszönetét nyilvánította Árvay Árpád képviselőnek, aki 1370 nagyváradi szőlőbirtokos kérését tolmácsolta közmegelegedésre.

A mozgóképszínházak műsora:

APOLÓ: IGEN VAGY NEM?
BELVÁROSI: SOK HÚHÓ EMMIÉRT.
KORONA: RÓZSAFABOT.
KÖR MOZGÓ: ZSAK UTCA.
TIVOLI: DZSUNGEL SZERELME.

Arcárciketek

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Adás-vétel

Eladnám
vagy elcserélném központban levő házamat nyolcszáz ezer lei értékben Romániában levő hasonló értékkel. Érdeklődni Hitler utca 47. háztulajdonosnál. 395

Eladó
forgalmas utvonalon sürgősen 1 szobás teljes mellékkel felszerelt téglaház 3500 pengőért és sok kisebb, nagyobb házak, szőlők és birtokok. Vekerdy Kálmán ingatlanforgalmi irodája, Nagyvárad, Mikszáth Kálmán (volt Széles) utca 23. 396

2 hold szőlő lakással
eladó. Nagysóttétaz 13. Farkas. 393

Kombinántszoza
két személyes rekamiával, fekete estélyi túllruha, olcsón eladó. Lórántffy Zsuzsanna (v. Nyárfá) utca 10. Második ajtó. 392

Eladó
egy fekete télikabát, szövet ruha, hópipó. Mátyás ut 54. 391

Elcserélném
Arad külvárosában levő 2 üzletes házamat. Bővebbet: Attila utca 8. szám. 390

Vennék
garantált, tiszta jobb hálót, konyha és spájz berendezést. Holdvilág u. 4. Szba. 389

Eladó
egy Simon-féle pedálos cimbalom. Cim a kiadóban. 381

Eladó
váradi szőlőhegyen 6 hold gyümölcsös, és szántó új lakóházzal és istállóval. Férkezni v. Barthou 7. Kocsis mérnök. 343

Különléle

Egy fekete télikabát
olcsón eladó. Telesi Pál utca 20. Zadorinál. 385

ÓRA, ÉKSZER, DISZTÁRGYAK
NAGY VÁLASZTEK BÀN AZ AJANDEK BOLTBAN
Gierling János
NAGYVÁRAD, SZÉCHENYI TER 6.

Újság-makulatura
pok kiadóhivatalában kapható a Magyar La-

Magyar urinők
ruháikat, kabátjaikat Mágórinénál varratják Katolikus Kör épület. 387

Budapesti
pénzügyi körök megbízásából vevők vannak erdélyi iparvállalatokra és birtokokra, mal-mokra, bányákra, különböző üzletekre stb. Társulasok, te-keelhelyezések és mindenféle egyéb üzleti tranzakciók eredményesen per-fektuálhatók. Husz-szu lejárati ingatlan és folyósámla kölcsönök kaphatók, Dr Klein kereskedelmi és hiteliroda, Szalárdi utca 20. szám. 384

Jéggálya nyitva
a színházi diszlektár (v. Crisana) udvarán. Mélyen leszállított idénybérletek. (Fesztivselőknek, diákoknak, katonáknak külön kedvezmény.) Váthatók a helyszínen vagy bihar Szabó szállítási irodájában. Kossuth u. 16.

Takarékoskodjunk
a fával, szereltesük fel cserépkályháinkat szabadalmazott légtornával, kizárólagos készítője. — Bessenyei kályhas. Huszár u. 23.

Lakás

3-4 szobás
modern emeleti lakás, legszebb központban azonnalra kiadó. Érdeklődni Schubert utca 5. Telefon 1780. 386

Butorozott
szoba azonnalra kiadó. Saal Ferenc u. 29. szám. 382

Külön bejárata
butorozott szoba azonnalra kiadó. Iskola u. 4. szám. 316

Allást nyec

Kaucióval
rendelkező ruhafarost felveszek. — Szemesi fánácskóla, Bazár épület. 394

Kifutófia
felvétetik. Kálmán Teleki utca 37. 388

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomdai igazgatója